

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale i grupp

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 94 (9399)

TRST, sredo, 21. aprila 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodoša« v Goveu pri Gorenji Trebuiši, od 18. maja 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

ZACCAGNINI SE DANES SESTANE S SARAGATOM IN DE MARTINOM

«PAKET» GOSPODARSKIH IN DRUGIH UKREPOV ZA SREČANJA KD S SILAMI USTAVNEGA LOKA

Za mnoge opazovalce gre v bistvu za »predvolilni program« - V predlagane ukrepe ne verjamejo niti ministri, ki so jih odobrili - Kaj pa splav?

(Od našega rimskega dopisnika)

RIM, 20. — Zaccagnini se pripravlja na krog posvetovanj s strankami ustavnega loka, ki pomeni zadnji poskus, kako naj bi se izognili predčasnim političnim volitvam. V popoldanskem urah so se na sedežu KD, na Trgu del Gesu, sestali »gospodarski« ministri, da bi razpravljali o najvažnejšem delu »paketa« ukrepov, ki jih namerava Zaccagnini predložiti svojim sogovornikom: gre za gospodarske ukrepe, ki so ga pripravili najvidnejši strokovnjaki večinske stranke. »Paket« so pripravili Andreotti, ki je Morov gospodarski svetovalec, Vittorino Colombo in Bodrato: vsebuje tudi nekaj novosti v zvezi s kreditno politiko, več investicij za jug, ukrepe proti davčnim utajam in v korist zaposlitve mladine ter kmetijstva.

»Preslošno«, so ugotavljali časniki in komentatorji v tiskovnem uradu KD, ki so čakali na sveže novice. »Kdo naj jim verjame, to je volilni program«, je dodal drugi. Zdi se, da so iste pomisleke izrazili

Giuseppe Saragat

Francesco De Martino

BRZEZINSKI: NOBENE NEVARNOSTI ZA NATO

Trezna ocena iz ZDA o vstopu KPI v vlado

Izjave Cervettija in Amendole za »Washington Post«

WASHINGTON, 20. — Po kopici »opozoril«, ki so jih ameriški voditelji — predvsem Gerald Ford in Henry Kissinger — naslovili italijanski javnosti, naj se »primeri komunista«, češ da bi v času njihovega vstopa v vlado preživela Italija težke ure, se je iz ZDA oglašalo drugi zvon, za katerega ne moremo reči, da je razglašen, niti da ni šel stvari do dna. Vprašanje »italijanskih komunistov« je namreč zadnje čase zelo aktualno v Ameriki, kjer se zavedajo, da bo na prihodnjih volitvah lahko levica zmaga in prešla absolutno večino, tudi po krivdi degeneracije KD. Zadnja vest, ki jo je objavil dnevnik »Repubblica« v Rimu, prihaja nekoliko manj kot iz prefektur, ki so izvedle ankete javnega mnenja in dajejo KPI okoli 35 odstotkov glasov, socialistom pa približno 14 odstotkov.

V Washingtonu se je torej oglašil Zbigniew Brzezinski, eden izmed največjih ameriških zunanje-političnih izvedencev, o katerem se izreče govori, da utegne celo zamenjati Kissingerja na mestu zunanega ministra. »V Italiji lahko koalicijska vlada, v kateri bi bili tudi komunisti, mirno ostane še nadalje članica NATO.« To izjavo je Brzezinski dal italijanskemu tiskovniku »l'Espresso«. Jasno je, da ameriški politik postavlja tudi pogoje: »Komunisti ne smejo zasedati mesta, ki bi neposredno bili povezana s strateškimi odločitvami, izkorščanjem oboroženih sil in državne varnosti.« Brzezinski ima tudi nekaj dvomov in jih ne skriva: »KPI je znatno bolj nacionalna in samostojna stranka kot pred 20 leti. Toda komunisti lahko s časom poženejo v italijanskem narodu globlje ko-

renine, tedaj pa bi postali še bolj zahtevni, kar bi izzvalo večje napetosti v družbi.«

Ni dvoma, da so te izjave zanimive, ker odgovarjajo na alarmistično kampanjo Forda in Kissingerja in sprejemajo teze, ki se čedalje pogosteje pojavljajo na straneh velikih ameriških dnevnikov.

Tak primer je ugledni Washington Post, ki je v Rimu intervjuval dva ugledna voditelja KPI: Giannija Cervettija, ki je eden izmed najtesnejših sodelavcev Berlinguerja in pa Giorgio Amendolo.

Slednja sta nekako odgovorila, pa čeprav nekaj dni prej, Brzezinske mu in je povsem razumljivo, da je ameriški politik prebral te izjave, preden je komentiral z urednikom »l'Espresso« italijanski položaj. Cervetti in Amendola sta najprej potrdila stališče KPI, ki nasprotuje »enostranskemu spreminjanju strateškega ravnotežja« in torej sprejemajo vključitev Italije v pakt NATO, vsaj toliko časa, dokler bo Evropa razdeljena na bloke. Cervetti je še posebej poudaril, da se KPI ne potože za obrambno ali zunanje ministrstvo. Če bi KPI sodelovala v koalicijski vladi bi tudi ne zahtevala spremembe državnih izdatkov za obrambo.

S tem pobija komunistična voditelja teza Kissingerja, da bi prisotnost komunistov v italijanski vladi »nujno pripeljala k razkroju NATO«, češ da bi vsilili spremembe v obrambni politiki in avtomatično izorili Italijo v okviru NATO. Pač pa je Cervetti ponovil stališče KPI, ki bi preko italijanske vlade skušala spremeniti »atlantsko politiko« v smislu razširitev sodelovanja z ostalimi deželami in torej odpravljanja nasprotij in trenj.

»blikanskem glasilu«. V Rimu je že polno volilnih lepkov in pojavile so se že kovinske table, ki bodo uradno služile za doslej še nenapovedane, vendar verjetne upravne volitve v prestolnici, pa tudi za predčasne volitve novega parlamenta.

V rimskih sedežih vodstev glavnih strank na veliko razpravljajo, kako pripraviti volilno kampanjo, kot tudi prva uganjanja o rezultatih. Zanimivo so, s tem v zvezi, izjave socialdemokratskega podtajnika Di Gesia, ki pripada levi struji v PSDI. Za Di Gesia je nov premik na levo tako logičen, da daje predlog o »tretji rešitvi« med zgodovinskim kompromisom s KPI in »alternativo«, za katero se ogrevajo socialisti. Di Gesi meni, da bi lahko v Italiji — po volitvah — oblikovali »socialistično vlado« (misli koalicio PSI-PSDI) z zunanjimi podporami, tudi komunistov.

»Repubblica« je že objavila vest, da se na volitve zelo resno pripravlja republikanci, ki računajo na okrepitev v okviru laične skupine. Zato namerava PRI kandidirati znana imenar iz vrst gospodarskih strokovnjakov. Napovedali so kandidature bivšega guvernerja državne banke Guida Carlija, sedaj pa že krožijo glasovi o možnih kandidaturah Giannija Agnellija in Giorgio Mondadorija. Neki republikanski poslanec je s tem v zvezi, vzporedno s Giscardom d'Estaingom: »Ko umre De Gaulle se vedno najde Giscard za nasledstvo«. De Gaullova prikažen naj bi, v tem primeru, bila krščanska demokracija.

CANDIDA CURZI

Delegacija KPI na obisku v Angoli

RIM, 20. — Danes je odpotovala v Angolo na uradni obisk delegacija italijanske komunistične partije. Obisk bo trajal do 25. l.m. Voditelji KPI se bodo sestali z voditelji MP LA in angolske vlade. Delegacija, ki jo vodi Tullio Vecchietti, sestavlja še član vodstva partije D'Alema, član centralnega komiteja in podpredsednik poslanske skupine Rubbi in član centralnega komiteja na imenar namestnik odgovornega za izvajanje zadev pri KPI Bottarelli.

BO KOMISIJA IMELA SEDAJ NA RAZPOLAGO VSE ELEMENTE, DA UGOTOVI ODGOVORNOSTI?

ZDA izročile italijanskemu parlamentu dodatno dokumentacijo o zadevi Lockheed

Danes bo namestnik generalnega tajnika poslanske zbornice Maccanico predal dokumentacijo predsedniku parlamentarne komisije poslancu Castelliju

RIM, 20. — Ameriško pravosodno ministrstvo je izročilo predsedstvu italijanske poslanske zbornice še nekatere dokumente, ki jih je zunanje ministrstvo zahtevalo, da bi v Italiji osvetlili še nekatere aspekte škandala Lockheed, o katerem trenutno vodi preiskavo parlamentarna komisija, ki je postala za to pristojna, potem ko so ugotovili, da sta v zadevo o podkupovanju vpletena tudi dva bivša obrambna ministra, se pravi demokrstan Luigi Gui in socialdemokrat Mario Tanassi.

Dokumentacijo, ki je v debeli rumeni zalepki z oznako ministrstva za pravosodje ZDA, je vzel začasno v ravstvo namestnik generalnega podtajnika poslanske zbornice Dr. Maccanico, ki jo bo jutri izročil predsedniku parlamentarne komisije poslancu Castelliju. V spremembi pismu se ameriške oblasti sklicujejo na nedavni sporazum, ki so ga podpisali ameriški in italijanski predstavniki o izmenjavi informacij med obema pravosodnima ministrstvom glede zadeve Lockheed.

O škandalu Lockheed smo večkrat pisali. Gre v glavnem za prodajo italijanskemu letalstvu 14 vojaških prevoznih letal C-130 hercules. Da bi si zagotovilo naročilo je ameriško podjetje, kot pravi obtožnica, bilo prisiljeno odšteti nekaterim italijanskim političnim osebnostim približno dva milijona dolarjev. Tu gre predvsem za takratna obrambna ministra Tanassija in Guida, ki se izgovarjata, češ da sama nista o vsej zadevi nič vedela. Tanassi pravi, da so sicer letala prišla v Italijo, ko je bil on obrambni minister, da pa je bilo vse sklenjeno že prej in da je potem šlo samo za birokratski potek stvari. V škandal je zapletena cela vrsta visokih častnikov, od katerih so bili nekateri tudi aretirani in so jih izpuščali na svobodo, komaj je preiskava šla od navadnega sodstva v preiskovalno parlamentarno komisijo.

Poleg častnikov in visokih političnih osebnosti je bila tu cela vrsta posredovalcev in raznih podjetij, ki so zaživela kratko življenje samo za toliko časa, da so lahko nekateri prišli do denarja. Zapleteni so bili tudi bivši predsednik državne finančne družbe Finmeccanica Crociani, nekateri znani poslovni ljudje iz Rima, med katerimi naj omenimo odvetnika Ovidia D'Ovidia LeFebra, ki je pravočasno dvignil pete in izginil neznan kam, ko je zaval, da se pravica preveč zanima zanj. Še vedno iščejo skrivnostno Mario Favo, ki je bila upraviteljica družbe COMEL, eno od podjetij, ki so prejemale denar od Lockheed in ga potem delila naprej. V zaporu je obtožil odvetnik Antonelli, ki je vrsto let živel v senci predsednika Finmeccanice Crociana in ki je bil pravni svetovalec cele vrste pravih pa tudi lažnih podjetij.

Med tistimi, ki so se pravočasno umaknili ruki italijanske pravice, je tudi komercialist Luigi Olivi, nad katerim prav tako visi zaporu nalog kot nad Crociani in D'Ovidiom. V intervjuju nekemu desničarskemu tiskovniku je Olivi, ki je trenutno v

Zenevi, dejal, da pravi krivci v vsej zadevi Lockheed niso Italijani, temveč ameriško podjetje samo, ki naj bi vso stvar napihnilo, da bi prikrijo nekatere nepravilnosti v svojih računskih knjigah. V ZDA namreč davčne utaje kaznujejo tudi z dosmrtno ječo. Nekaj let po prodaji letal hercules italijanskemu letalstvu se je podjetje Lockheed znalo v težavah. Zaprlo je ameriško vlado za pomoč, Olivi trdi, da se ne spominja točno koliko stotin milijonov dolarjev, da pa bi opravičilo pretirane reprezentančne stroške si je izmislilo vso zadevo o podkupovanju italijanskih političnih osebnosti. Gre očitno za izjave, ki so iz te rize sraj, je več kot dokazano, da tisti, ki so vpleteni v škandal Lockheed niso nedolžni jankji, temveč ljudje, ki so na račun italijanskih davkoplačevalcev obogatili. Podjetje Lockheed je namreč za toliko, kolikor je očistilo italijanskim osebnostim, porabilo svoja letala, ki jih je prodalo italijanskemu letalstvu.

Odločitev o imenovanju predsednika »Confindustrie«

RIM, 20. — Jutri se na sedežu »Confindustrie« sestanejo »trije mozi«, se pravi Costa, Corbino in Mazzoleni, ki bodo odločali o imenovanju Bruna Visentinija za naslednika Agnellija na vrhu zveze industrijcev.

Napovedan obisk izraelskega zunanjega ministra v Rimu

RIM, 20. — Tukaj so sporočili, da bo izraelski zunanji minister Allon obiskal Italijo okrog polovice maja, če ne bo prišlo v Rimu do vladne krize in razpisa predčasnih volitev. Zdržni obisk izraelskega državnika v Italiji je bil 15. januarja leta 1973.

ko se je tedanja predsednica vlade Golda Meir ob povratku iz zasedanja socialistične internacionale v Parizu ustavila v Rimu in se srečala s predsednikom republike Leonejem ter tedanjim predsednikom vlade Andreottijem.

PEKING, 20. — Predsednik Mao-cetung je danes sprejel podpredsednika egipčanske republike Mubarak, ki je nekaj dni na uradnem obisku na Kitajskem. Tiskovna agencija »Nova Kitajska« pojasnjuje, da je bilo srečanje prijateljsko in da je ob zaključku pogovora predsednik Kitajske KP zaprosil egipčanskega gosta, naj posreduje pozdrave egipčanskemu predsedniku Sadatu. Srečanja se je udeležil tudi predsednik kitajske vlade.

PARIZ, 20. — Sovjetski zunanji minister Gromiko bo prišel 27. aprila na tridnevni uradni obisk v Francijo.

Protiizraelske demonstracije v Cisjordaniji

Med demonstracijami v Nablusu v Cisjordaniji je policija razglasila policijsko uro. Na sliki: nasilen nastop policistov nad arabskim civilistom.

JERUZALEM, 20. — V Cisjordaniji so se danes nadaljevale protiizraelske demonstracije Arabcev. Demonstracije so se danes razširile tudi na arabski del Jeruzalema, ki je bil v zadnjih tednih sorazmerno miren, potem ko so preteklega marca izbruhnil veliki neredi proti izraelskim zasedenim oblastem. Demonstracije so v zvezi z večeršnjim pohodom 40 tisoč Izraelcev na področje zasedene Cisjordanije in njihovo zahtevo, naj telavivska vlada zgradi na zasedenem arabskem ozemlju nove izraelske naselbine.

Med današnjimi demonstracijami je prišlo v nekaterih krajih do spopada s policijo, ki je uvedla policijsko uro, da je prisilila prebivalstvo, da se je umaknlo. Arabski voditelji na zasedenem ozemlju Cisjordanije so poslali izraelskemu obrambnemu ministru Perezu in glavnemu tajniku združenih narodov Waltheimu protestne brzojavke, v katerih poudarjajo, da ne morejo več prenašati izraelskih provokacij, predvsem takšnih ne, kot je bil pohod izraelskih ekstremistov v Cisjordanijo. Ta pohod je izrael-

ska vlada odobrila in je izraelska vojska izvajala zaščito. Proti pohodu so bili tudi zmerni izraelski krogi, ki se niso strinjali z vlado, ki je pohod odobrila. Predsednik izraelske vlade Rabin pa je danes izjavil, da je njegova vlada načelno na razpolago za pogajanja z Jordanijo in da je pripravljena tudi na nekatere ozemeljske koncesije v zasedeni Cisjordaniji. Pri tem pa je dodal, da bi morala sedanja vlada pred podpisom takšnega sporazuma odstopiti in bi morali razpisati nove volitve.

SAMO ŠE NEKAJ DNI VOLILNE KAMPANJE NA PORTUGALSKEM

SOARESOVA PS NE BO SEŠTA VILA KOALICIJO Z DRUGIMI STRANKAMI

Tajnik KPP Cunhal opozarja socialiste, da lahko vladajo samo s podporo komunistov

LIZBONA, 20. — Volilna kampanja se tukaj nadaljuje v polnem redu. V zadnjih dneh ni bilo nobenih incidentov. Glavne volilne manifestacije so bile danes v Lizboni in nekaterih drugih mestih, kjer so govorili med drugimi socialistični in komunistični voditelji. V Beji je govoril tajnik portugalske socialistične stranke Soares v Setubalu pa so imeli volilno zborovanje komunisti.

Voditelj portugalskih socialistov Mario Soares, ki je v preteklih dneh izrazil veliko zaupanje v zmago socialistov na nedeljskih zakonodajnih volitvah, je danes poudaril, da socialistična stranka ne bo ustvarjala koalicije s komunistično partijo, kakor tudi se ne bo povezala z nobeno sredinsko ali desničarsko stranko. Na to njegovo stališče je voditelj KP Portugalske Alvaro Cunhal v Setubalu odgovoril, da socialistična stranka mora z nekom povezati in da po njegovem mnenju se mora povezati, če hoče vladati, samo s komunistično partijo. Na zborovanju v Beji, kjer je govoril Soares, je nastopil tudi minister za kmetijstvo Lopez Cardoso, ki je odločno branil agrarno reformo proti skrajni levi in proti revnističnim poskusom desnice.

Volilne kampanje se udeležujejo tudi male stranke in gibanja, ki niso predložili svojih kandidatov, da bi ne oskodovali večjih strank. Med temi je tudi Portugalsko demokratsko gibanje, ki je danes objavilo sporočilo, v katerem poudarja, da so male leve stranke koristne, da pa bi njihova udeležba na volitvah prispevala k porazgubitvi glasov in je zato povabila vse svoje pristaješe in simpatizirje, naj glasujejo za leve stranke, predvsem pa za komunistično in za socialistično stranko.

Socialistični dnevnik »A Luta« napoveduje skorajšno objavo intervjuja s predsednikom vlade Azevedom, v katerem predsednik vlade izjavlja, da je njegova preteklost črna in njegova politična izkušnost trdna in da je zato na razpolago ljudstvu, da si lahko prevzame nove odgovornosti. V istem dnevniku je objavljen članek nekega časnika, ki obznanjuje, da je od 3.012 kandidatov za nov parlament samo 442 žensk, medtem ko predstavljajo ženske 54 odstotkov volivcev. V zadnjih dneh so portugalske ženske večkrat protestirale proti političnemu zapostavljanju, ki se ga tokrat niso izognile niti levičarske stranke.

Danes v Londonu drugi kongres evropskih sindikatov

LONDON, 20. — Tukaj se bo danes začel drugi kongres evropske sindikalne konfederacije. Italijansko sindikalno gibanje zastopajo v tej evropski delavski organizaciji tri glavni tajniki sindikalne federacije Lama, Storti in Vanni. Na kongresu bodo letos prvič nastopili tudi voditelji CGIL, ki je bila nedavno sprejeta v evropsko sindikalno konfederacijo. Razpravljali bodo predvsem o boju proti inflaciji in brezposelnosti v državah gospodarske skupnosti. Kongres se bo zaključil v soboto. Med drugim bodo zahodnoevropski sindikati zahtevali demokratizacijo gospodarstva in mednarodnih družb, temeljito razpravo in rešitev energetskega vprašanja, izboljšanje delovnih pogojev, novo kmetijsko politiko ter se bodo zavzeli za utrditev svobode in demokracije v Evropi s krepljenjem politike opuščanja napetosti. Italijanski sindikalisti bodo na kongresu predlagali, naj evropske sindikalne organizacije dajo pobudo za novo gospodarsko in socialno politiko, o kateri bodo sindikati neposredno odločali, ker hočejo sodelovati pri splošnem gospodarskem in družbenem razvoju v Evropi.

Kmalu obnovitev diplomatskih odnosov med Pakistanom in Indijo

IZMIR, 20. — Pakistanski zunanji minister, ki se je v Izmiru udeležil tristranskega pogovora z indijskim ministrom Turčije in Irana, je danes izjavil, da bo kmalu uradna delegacija indijske vlade obiskala Pakistan in se v Islamabadu pogovarjala o vzpostavitvi diplomatskih odnosov med državama. Pojasnil je, da se bodo ti pogovori nanašali tudi na obnovitev dovoljenja za letalske polete. Pri tem je dodal, da je Pakistan pripravljen čimprej navesti diplomatske odnose z Indijo in da Pakistanka vlada daje veliko pozornost zblizanju med Indijo in Pakistanom, kar bo prispevalo k ureditvi splošnih odnosov na indijski področni ter se bodo v najkrajšem času lahko izboljšali tudi odnosi med Indijo in Kitajsko ter med Pakistanom in Bangladešom.

V TURINU

Prefekt in FIAT izrecno pohvalila »delavsko zaščito«

TURIN, 20. — Deželni svet Piemonta se bo na prvi seji ukvarjal predvsem z vprašanjem pobud za preprečevanje atentatov na tovarne. S tem v zvezi sta predsednik dežele, socialist Viglione in turinski župan, komunist Novelli, navezala stike s prefektom, kvestorjem, sodniki in karabinjerskim poveljstvom. Na sestanku je prefekt iz Turina izrecno pohvalil delavce, da so preko velikonočnih praznikov zastražili obrate večjih tovarn in tako zagotovili njihovo varnost ter red. Po mnenju odgovornih za javni red v Piemontu bo prav sodelovanje delavskih organizacij tudi v nadalje trdnoro poročilo, da se teroristični izpadi ne bodo ponovili. Predstavniki piemontske dežele so, seveda, prefekta, kvestorja, karabinjerskega poveljnika in sodnike opozorili na dejstvo, da je to sodelovanje koristno, da bi pa javne oblasti morale storiti kaj, da se izsledijo in kaznujejo storilci terorističnih izpadov prejšnjih tednov.

Zanimivo stališče je zavzela tudi uprava FIAT, ki je sporočila, da je »delavska zaščita« v tovarni bila zelo koristna. FIAT je zato sklenil, da bo prosila delavski svet za nadaljnje sodelovanje in bo prostovolje tudi ustrezno plačevala oziroma nagradila.

V Milanu so medtem sindikalisti CGIL - CISL - UIL sklicali konferenco delavskih delegatov, da bi odločali o nadaljnjih korakih. Nekateri so celo menili, da bi morali za vsak slučaj »delavsko zaščito« tovarn podaljšati do dneva možnih političnih volitev sredi junija.

Fanfani zanika »vroči razgovor« z Bernabejem

RIM, 20. — V zanimivo afero se je vpletel predsednik KD, senator Amintore Fanfani. Rimski »Paese sera« in milanski večernik »Corriere d'informazione« sta namreč objavila stenografski zapis telefonskega pogovora, ki naj bi ga imel s svojim ožjim sodelavcem Ettorejem Bernabejem, bivšim ravnateljem RAI-TV. V tem razgovoru, ki ga je posnel na magnetofon neki radiomate in izročil tisku (razgovarjala naj bi se po »radiotelefonu«) se Fanfani zelo prezirljivo izražal o Zaccagniju in hvali Morfa, kot »velikega mačka«. Obenem Fanfani govori o predčasnih volitvah o nujnosti njih pripravi na čelni spopad itd.

Objava razgovora je bila prava senzacija, zato ni čudno, da je Fanfani nemudoma poslal rimskemu dnevniku daljši »dementi«.

Fanfani vsekakor trdi, da »zanika vse: datum in okoliščine razgovora, ker ga ni bil«. Javnosti se sedaj sprašuje, ali bo »Paese sera« potrdil, da razpola z registracijo pogovora.

DANES

Zaccagnini je skupaj z gospodarskimi ministri Morove vlade pripravil »paket« nujnih gospodarskih in drugih ukrepov, ki jih namerava v imenu KD predložiti sogovornikom na skorajšnjih srečanjih z voditelji strank ustavnega loka. Danes se bo srečal s Saragatom in De Martinom. Po prvih komentarjih gre za zelo splošne predloge, ki ne bodo navdušili nikogar. Nekateri so celo dejali, da gre v bistvu za »predvolilni program«. Vsekakor bo od tega kroga srečanj odvisno, če boš zbornici razpuščeni in razpisane nove volitve.

Medtem pa se je v polemiko o možnosti vstopa KPI v italijansko vlado, ki zadnje čase gostuje na prvih straneh ameriških časopisov, vključil tudi zunanje-politični strokovnjak Zbigniew Brzezinski, o katerem govorijo, da utegne celo nadomestiti Kissingerja. Brzezinski trdi, da bi vstop KPI v vlado ne pomenil razkroja NATO, pod pogojem, da bi ne zahtevala strateško važnih ministrstev. To pa sta potrdila člana vodstva KPI Cervetti in Amendola ugodnemu »Washington Post«.

Kljub novemu sporazumu o premirju v Libanonu, predvsem pa v glavnem mestu Bejrutu, so se včeraj ponovno vneli spopadi med kristjanskimi falangisti ter arabsko levico in Paes/inci. Na bejrutskih ulicah je obležalo več kot 100 mrtvih in 200 ranjenih. Časniki arabske levice pišejo, da so falangisti poklali veliko število arabskih civilistov, ki so se skušali prebiti na svoje področje. To je raznelo duhove in je bilo takoj konec premirja.

Na Portugalskem se nadaljuje volilna kampanja za izvolitev novega parlamenta. Danes je govoril socialistični voditelj Soares, ki je dejal, da se socialisti ne bodo povezali v vladi z nobeno politično silo, ne s komunisti ne z drugimi. Tajnik KP Portugalske Cunhal pa je odgovoril, da če hočejo socialisti vladati, se bodo morali z nekom povezati in da je naravno, da se bodo morali povezati s komunisti.

POROČILO KOMUNISTIČNEGA DEŽELNEGA TAJNIŠTVA

KPI za demokratizacijo oboroženih sil in policije

Napovedana vsedržavna manifestacija v Vidmu o problemih vojske in njene vloge v demokratični državi

Deželno tajništvo KPI je pregledalo rezultate dneva proučevanja problemov demokratične reforme oboroženih sil in policije ter jih ocenilo kot pozitivne tako zaradi široke udeležbe voditeljev partijskih sekcij in krajevnih upraviteljev, kot tudi zaradi bogate in kvalificirane razprave, ki se je ob tej priložnosti razvila.

Deželno tajništvo KPI je s pregledom ugotovilo – kot je rečeno v poročilu za tisk – da znotraj oboroženih sil, policije in drugih oboroženih teles države rase in se utrjuje demokratična zavest, ki se navduhuje pri vrednotah odpravnosti in ustrežnosti pri velikih idejnih prenovitvah, ki so prisotni v najbolj živem delu nacionalne skupnosti, medtem ko se tudi velike delavske, ljudske in demokratične množice čedalje bolj angažirajo v boju za demokratizacijo oboroženih sil in za uveljavitev njihove vloge za zaščito nacionalne enotnosti in neodvisnosti države. V tem okviru KPI potrjuje svoje naspotovanje predlogu, da bi tudi znotraj oboroženih teles države dali organizirano obliko političnim formacijam, ki so prisotne v italijanski družbi.

Komunisti Furlanije - Julijske krajine, je še rečeno v poročilu deželnega tajništva KPI, potrjujejo svojo obvezo za angažiranje vseh političnih sil in demokratičnih organizacij za doseg cilja demokratizacije oboroženih sil, medtem ko odločno odklanjajo tista ekstremistična in maksimalistična stališča, ki dejansko nudijo politični prostor konservativnim in avtoritarnim manevrom prevratniške desnice, ki je prisotna tako zunaj kot znotraj oboroženih sil.

V okviru modernizacije in reorganizacije oboroženih sil ter nadaljnega razvoja procesa popuščanja med vojskama blokom v Evropi, kot tudi sodelovanja s sosednjimi prijateljsko Jugoslavijo, bi morali po mnenju komunistov reformirati in znatno skrajšati sedanjim nedemokratični režim vojskih služnosti, kot je enotno zahteval tudi deželni svet Furlanije - Julijske krajine.

Za doseg te ciljev bo KPI v kratkem organizirala v Vidmu javno manifestacijo vsedržavne značaja, na kateri bodo proučili splošne politične smernice KPI ter predloge parlamentarnih skupin za demokratizacijo oboroženih sil in za utrjevanje njihove vloge in učinkovitosti.

Istotako se bodo komunisti v okviru tridesetletnice ustanovitve republike zavzemali, da bi občine, ki so sedež vojskih garnizij, postale zavestni, aktivni in stalni demokratični centri v razvijanju odnosov med ljudstvom in oboroženimi silami z ustanovitvijo medstrankarskih svetovalskih komisij, ki naj skrbijo za razvoj plodnega sodelovanja s

Z VČERAJSNJE SEJE OBČINSKEGA SVETA

V NABREŽINI USTANOVILI URBANISTIČNO KOMISIJO

Komisija ima posvetovalni značaj in je pristojna za vrsto važnih vprašanj - številni upravni sklepi

Občinski svet devinsko - nabrežinske občine je včeraj sprejel vrsto sklepov upravnega značaja. Najvažnejši je sklep o ustanovitvi urbanistične posvetovalne komisije, ki jo poleg župana in odbornika za javna dela sestavljajo svetovalec Pase (KD), Depangher (KPI), Brezgar (SSK), Colja (PSI) in Zanevara (PSDI); komisija bo pristojna za vrsto pomembnih vprašanj, med katerimi naj navedemo proučevanje pripomb k splošnemu regulacijskemu načrtu, lotizacijske načrte in podrobne načrte, sestavo gradbenega higienskega pravilnika, sprejema k splošnemu regulacijskemu načrtu in večja javna dela. Ker je komisija tehničnega značaja, bo vsak svetovalec lahko povabil na sejo strokovnjaka; komisija bo tako dejansko štelu dvanaest članov.

Občinski svet je tudi odobril prodajo dela stavbe bivše bolnišnice blagajne na glavnem trgu v Nabrežini krajevni Kmečki in obrtniški posojilnici. V kratki razpravi o tej točki sta svetovalec Colja (PSI) in Terčon (SSK) naglasila pomen, ki ga ima ta ustanova za krajevno gospodarstvo.

Omenimo naj še, da je občinski svet na osnovi novega regulacijskega načrta izdal domačinu iz Praprota dovoljenje, da na kmetijskem področju zida enostanovanjsko hišo. Regulacijski načrt namreč omogoča domačinom, da zidajo hišo za lastno uporabo tudi na kmetijskem področju.

Ob koncu moramo povedati, da je odbornik Caldi med odgovori na vprašanja v zvezi z osnovno šolo v Devinu obrazložil, da je šolsko skrbništvo dovolilo v območnem kraju gradnjo šole za največ 11 učilnic, medtem ko je občina namevala zgraditi šolsko poslopje s 15 učilnicami. V kratkem bodo tudi kupili zemljišče za otroški vrtec v Devinu in začeli z gradnjo.

DANES V KULTURNEM DOMU
Predavanje Najdanovića o Svetozaru Markoviću

Danes ob 18.30 bo v Kulturnem domu (Mala dvorana), predaval ob stoletnici smrti Svetozara Markovića univ. prof. dr. Milorad Najdanović, pomočnik upravnika velike Narodne biblioteke v Beogradu. Na to bralce želimo opozoriti prav na naše največje biblioteko SR Srbije, ker

SINOČI V SLOVENSKEM KLUBU

IZZIVALNOST POEZIJE

Marko Kravos in Ace Mermolja prebrala nekaj pesmi

Večer, ki ima že v naslovu provokacijo, ne more potekati v okoliših običajnega predavanja ali literarnega nastopa, kakaj nastopajoči mora prostor, ki ga loči od poslušalca, zmanjšati na minimum, kolikor mu ga ne uspe popolnoma izničiti. To sta skušala doseči tudi pesnika Marko Kravos in Ace Mermolja sinoči v Slovenskem klubu. Ni jima sicer povsem uspelo, vendar lahko trdimo, poznavajoč zapestnost našega občinstva, da sta v tej smeri dosegla lep uspeh.

Sorazmerno številnemu občinstvu je predstavil Miroslav Košuta. V svojem uvodu je sinočnji večer navezal na letošnjo Prešernovo slovesno doživetje in na precejšen hrup, ki so ga zbudile nekatere takrat prebrane pesmi, nato sta pesnika odgovarjala na vprašanja, kakaj poezija izdaja in s čim, pri tem pa nujno prišla do izhodišnega vprašanja, kaj poezija pravi prava prava.

Kravos je za izzivalnost poezije našel predvsem tri temeljne razloge, ki jih nekoliko poenostavljeno lahko povzamemo, kot sledi: Poezija je neka mejna struktura, mejno področje med zavednim in nezavednim stanjem človeka in zajema predvsem tam, kjer se ni vse točno dočeno. Ljudje pa se boje vsega novega, boje se novih besed, novih načinov čutenja, novih odnosov do stvari in že s tem jih torej poezija draži. V zadnjem času je izzivalna tudi, ker išče iz sveta reda v svet improvizacije in fantazije, in tretje – ker tudi pesniki sami takoj hočejo.

Mermolja je svoj pogled razvil ob prikazu poetike Tineta Debenjaka, kakršno razberemo iz Zbornika zimske pomoči (1944) in ki se je po vojni preselila tudi k nam. Izreka provokacija po njegovem je v poeziji izgubila tla in je že stvar preteklosti, zato sam nima nikakršnega namena karkoli izgovoriti, pač pa si išče svoj ustvarjalni prostor in sebi primerna, še ne izrabljena sredstva, med katere šteje tudi svojo preprosto, vsakdanjo, žargonsko obarvano govorico.

Oba pesnika sta prebrala nekaj svojih pesmi, zanimivo razprava je odprla številna vprašanja v zvezi z našim sodobnim pesništvom in stvarjanjem, ki bi bilo očito vredno večje pozornosti, kakor mu jo sicer posvečamo.

OD 10. DO 24. JULIJA V NAŠEM MESTU

Festival znanstvenofantastičnih filmov
razstava revij in slik ter filmski trg

V konkurenci za nagrado 8 filmov - Teden posvečen nagrajenim filmom

V časniskarom krožku so imeli včeraj ob 50. obletnici znanstvenofantastične fantastike kar dve manifestaciji. Pred približno pol stoletjem in sicer točneje 5. aprila 1926 je v Ameriki izšla prva številka revije «Amazing Stories», ki je bila v celoti posvečena znanstveni fantastiki, tako da lahko le od tedaj štejemo začetek moderne znanstvenofantastične, z. z. prej smo imeli sicer celo vrsto literarnih del z znanstvenofantastičnimi prvini, kar pa sodi še nekako v «prazgodovino» znanstvenofantastične.

Ob 50-letnici so organizatorji festivala znanstvenofantastičnega filma nakazali spored prihodnjega festivala, ki bo letos od 10. do 24. julija, torej kar dva tedna. V konkurenci je najavljeno še osem filmov različnih narodnosti, med katerimi je tudi ameriški film v proizvodnji režiserja Rogera Cormana. V drugem tednu pa bodo večeri na gradu sv. Justa posvečeni izboru filmov, ki so prejšnja leta dobili nagrade na tržaškem festivalu.

Posebno zanimiva pa bo popoldanska retrospektiva v dvorani «Excelsior» posvečena desetletju, ki jo je pred 35 leti, 6. aprila 1941 med nacističnim bombnim napadom na Beograd biblioteka popolnoma zgorela do zadnje knjige.

Zdi se nam, da je zelo primerno, ko ta 35-letnica sovpada z današnjim predavanjem njenega vice direktorja, seznaniti naše bralce tudi s tem, pri nas verjetno premalo znanim dogodkom. No, v teh 35 poletjih letih, je SR Srbija poskrbela za obnovljeni biblioteki novo moderno palačo, kakršnih je v obeh obhvaljanskih državah zelo malo. Zato bomo tržaški Slovenci z udeležbo na predavanju izkazali uglednemu predstavniku-obnovitelju te močnejše kulturne ustanove v matični domovini tudi vse svoje priznanje in solidarnost.

Začetek seminarja

o italijansko-madžarskem gospodarstvu

Včeraj zjutraj se je v Budimpešti začel mednarodni italijansko-madžarski seminar, ki ga je organiziral Institut za dokumentacijo in študij za vzhodno Evropo (ISDEE) in Institut za svetovno gospodarstvo mađarske akademije znanosti. Na seminarju, ki

VČERAJ NA KAZENSKEM SODIŠČU

Oprostitev petih redarjev obtoženih cestnega bloka

Sodno obravnavo je sprožil podčastnik, baje član sindikata CISNAL, katerega naj bi stavkajoči... ovirali

Tržaško kazensko sodišče (predsednik Salerno, prisednik Giancotti in Fermo, državni tožilec Tavella) je včeraj popolnoma oprostilo pet mestnih redarjev, ki so bili obtoženi cestnega bloka. Gre za dogodke, ki so se pripetili 30. januarja 1975; med stavko občinskih uslužbencev se je večje število, kakih 150 ali 200 redarjev zadržalo pred poveljstvom na Trgu Granatieri in v Ul. Mude vecchia. Tedaj je privzelo imo «apak» za odstranjevanje nepravilno parkiranih vozil, ki mu je poveljeval podčastnik mestnih redarjev Giovanni Rossi. Rossi, ki je baje vpisan v fašistični sindikat CISNAL, se ni udeležil stavke in je zato redno opravljal službo. Ni pa jasno, kaj je počel prav na tistem mestu, kamor «apak» redkokrat zaide. saj običajno parkirajo v Ul. Teatro Romano, ko mora posadka po opravkih na poveljstvo. Zato so stavkajoči ocenili to dejanje kot provokacijo in nadaljevali s hojo po cestah.

Ze iz govora državnega tožilca je bilo jasno, da se bo sodišče odločilo za oprostitev. Dr. Tavella je namreč naglasil pravico do stavke, ki jo imajo vsi delavci. Nekaj se je v tem primeru res zgodilo, ni pa nobenih dokazov, da je šlo za cestni blok.

NADALJEVANJE CIKUSA IZ KLOPČEVIH FILMOV

DANES «SEDMINA»: VOJNA IN LJUBEZEN

V glavnih vlogah Milena Dravić, Polde Bibić in Snežana Nikšić

V kinematografu Radio (Ul. Rotonda 4, blizu Ul. S. Michele) se ob sredah nadaljuje pregled slovenskih filmov, ki ga je organizirala Slovenska prosvetna zveza. Se vedno gre za ciklus filmov, ki jih je ustvaril najbolj uveljavljen slovenski režiser mlade generacije, Matjaž Klopčič.

Danes, 21. aprila, ob 16., 18., 20. in 22. uri bomo imeli namreč priložnost gledati film, s katerim je Klopčič najbolj zaslovel, ne le v pred celovečernim filmom krajsa režiserjeva stvaritev, «Ljubljana je ljubljana» (1965), je podobno kot «Sedmina» izraz Klopčičeve ljubezni do svojega mesta. Gre za igrani kratkometražni film o srečanju dekleta in fanta ter njunem sprejedu na ljubljanskih parkih, med katerim sta v mladenčevem nastopnem nologu soodeni Ljubljana in njegova ljubljena.

Tokra bodo vsakomur dali brošuro o 10 filmih; na razpolago so tudi brošure Vibe-filma o posameznih filmih. Vsakdo se lahko udeleži predstave za 500 lir (izkaznica o. stopnica), lahko pa tudi nabavi abonma za 10 filmov (2.000 lir plus 500 za izkaznico).

S.G.

SPOROČILO IZ BUKARESTE

Naši izletniki se počutijo izvrstno

Izlet Primorskega dnevnika v Romunijo poteka v najlepšem redu, ob krasnem vremenu in v velikem zadovoljstvu izletnikov. Tako sta nam sinoči javila po telefonu iz Bukareste vođa izleta Egon Kraus in naš urednik Jože Koren. Včeraj so si ogledali Brasov in letovišni kraj Pojano Brasov na Karpatih, zvečer pa so se vrnili v Bukaresto. Danes si bodo ogledali nekatere znamenitosti glavnega mesta Romunije in med drugim sloviti Aslanov inštitut, pozno zvečer pa se bodo vrnili na letalo za povratek v domovino. Predvidevajo, da bodo izletniki v Trstu okrog 1. ure po polnoči.

● Rajonska konzulta za Novo mesto - Novo mesto se bo sestala danes ob 20.30 na svojem sedežu v Ul. Battisti 14. Na dnevnem redu bo problem šolskih okrajev.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST
Kulturni dom

30 let nepretrganega delovanja

JOSEF TAVČAR

IGORJU UGAJA BACH

Igra v dveh delih

Glavna oprema Anton Natek
Scena Demetrić Cej
Režija JOŽE BABIČ

Danes, 21. aprila, ob 20.30
ABONMA RED D - mladinski v sredo.

Jutri, 22. aprila, ob 16. uri
ABONMA RED H.

Jutri, 22. aprila, ob 20.30
ABONMA RED E - mladinski v četrtek.

V petek, 23. aprila, ob 15.30
ABONMA RED I.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
vključno vabi vse pevce s Tržaškega na

POSVET PEVOVODI

ki bo danes, 21. aprila, ob 20.30 na sedežu SPZ v Trstu, Ulica Geppa 9/II.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 21. aprila
SIMEON

Sonce vzide ob 5.08 in zaton ob 16.59 - Dolžina dneva 13.51 - Luna vzide ob 1.10 in zaton ob 11.21.

Jutri, ČETRTEK, 22. aprila
LEONIDA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 21,2 stopinje, najnižja 12, ob 19. uri 20,8 stopinje, zračni pritisk 1011,7 mb, stanovitven, veter 12 km s suni 36 km na uro vzhodni-severovzhodni, vlaga 41-odstotna, nebo 5/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 13 stopinj.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Vielmetti, Trg della Borsa 12; Al Centauro, Ul. Rossetti 13; Madonna del Mare, Largo Piave 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Bialetto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. šte. 732-627.

OBČINA DOLINA
Obveščamo občane, da zaradi povelj na vodovni napeljavi bomo prekinili dobavo vode: danes, 21. aprila, od 13.30 do 17. ure v Zabrčku, Borštu, Boljuncu in Dolini in jutri, 22. t.m., od 8. do 11. ure v Logu.

Zupan
Edvin Svab

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA V TRSTU

priredi danes, 21. aprila, ob 18.30 uri predavanje v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu:

SVETOZAR MARKOVIĆ IN TRST

Predaval bo dr. Milorad Najdanović iz Beograda ob priliki stoletnice Markovićeve smrti, ki ga je doletela v Trstu, kamor je prišel kot izgnanec zaradi svojih naprednih političnih idej in delovanja.

Vabljeni!

Odbor NSK

Gledališča

SAG

Slovensko amatersko gledališče v Trstu gostuje s predstavo Daria Foja «Burkaški misterij» v petek, 23. aprila ob 20. uri v KOMNU in v nedeljo, 25. aprila ob 16. uri v LOKVI ter ob 20. uri v SENOZECAH.

ROSSETTI

24. in 25. aprila Lucio Dalla v «Il futuro dell'automobile». Cene: parter 2.000 (abonenti 1.500), galerija 1.500 (1.000). Rezervacije pri osrednji blagajni.

AVDITORII

Teatro stabile - Rassegna: od jutri do nedelje bo Cooperativa fabbrica dell'attore predstavila pod vodstvom Giancarla Nannija Schillerjevo delo «I masnadieri» za Manuele Kustermann v glavni vlogi. Veljajo odrezki Rassegne in običajni popusti za abonente. Rezervacije v osrednji blagajni, Pasaza Protti.

Koncerti

Sola Glasbene matice - Trst priredi danes, 21. aprila, ob 20. uri v dvorani J. Gallus, Ul. R. Manna 29 koncertni večer mladih flavistov - razred prof. Milosa Pahorja na glasbenem liceju v Vidmu. Vstop prost.

Kino

La Cappella Underground 19.00-21.30 «Il vampiro del pianeta rosso». Barvni znanstvenofantastični film režiserja Rogera Cormana.

Ariston Zaprt zaradi počitka. Jutri: 16.00 «La luna nera». Barvni film režiserja Luisa Mallo.

Mignon 16.30 «Matrimonio di gruppo». Prepevaden mladinski pod 18. letom. Graticale 16.00 «Bluff, storia di truffe e di imbroglioni». A. Celentano, Anthony Quinn, Capucine.

Fenice 16.00 «Ci rivedremo all'inferno». Lee Marvin in Roger Moore. Barvni film.

Excelsior 16.30 «Qualcuno volò sul nido del cuculo». Igra Jack Nicholson. Prepevaden mladinski pod 14. letom.

Nazionale 15.30 Walt Disneyev film «Bambi».

Eden 16.00 «Il secondo tragico Fantozzi». Igra Paolo Villaggio.

Ritz 15.30 «Salon Kitty». Prepevaden mladinski pod 18. letom. Barvni film.

Aurora 16.30 «Quel pomeriggio di un giorno da cani». Igra Al Pacino. Prepevaden mladinski pod 14. letom.

Cristallo 16.30 «Come una rosa al naso». O. Muti in V. Gassman. Capitol 17.00 «L'uomo che volle farsi re». Sean Connery. Barvni film.

Impero 16.30 «Profondo rosso». Režiral Mario Argento. Barvni film. Prepevaden mladinski pod 14. letom.

Moderno 16.00 «Il soldato di ventura». Bud Spencer. Barvni film.

Filodrammatico 16.30 «Gola profonda». Igra Linda Lovelace. Prepevaden mladinski pod 18. letom.

Ideale 16.00 «I gangster dalla faccia pulita». Igrajo: William Berger, Toni Baker, Giorgio Moll. Prepevaden mladinski pod 14. letom. Barvni film.

Vittorio Veneto 16.30 «Il re della mala». Igra Henry Silva. Prepevaden mladinski pod 14. letom. Barvni film.

Radio 16.00 «Sedmina» (1969), režiserja Matjaža Klopčiča. Prej kratki film «Ljubljana ljubljena» (1965).

Astra 16.30 «Il chiamavano i tre moschettieri invece erano quattro». Igra Tony Kendall. Barvni film.

Abbazia 16.00 «Il giorno dei lunghi fucili». Dramatiziran barvni film. Igrata: Oliver Reed, Candice Bergen. Prepevaden mladinski pod 18. letom.

Volta (Mijle) 16.00 «Tom e Jerry in Top Cat». Barvna risanka.

LEKARNE V OKOLICI

Boljuncu: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Seljan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Mijle: tel. 271-124.

Clani pevskega zbora in odbor prosvetnega društva France Prešeren Boljuncu izrekajo pevcu Damjanu Maverju kar smrti drugega očeta iskreno sožalje.

MIRO SANCIN

Pogreb bo jutri, 22. aprila, ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v škedenjsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Klementina, hči Mira, sestrin in drugo sorodstvo

Trst, 21. aprila 1976

TAKO PRAVIJO RAČUNI STROKOVNJAKOV Kljub črno glednosti mnogih na svetu še veliko goriva

V poprečju največ elektrike porabi Norvežan - Atomske centrale edina rešitev? - Bilten svetovne agencije za jedrsko energijo navaja zaloge surovin na svetu

Včeraj smo govorili o nekakšni »jedrski eksploziji«, do katere da je prišlo v ZDA v gradnji jedrskih central. Del ameriških strokovnjakov in ameriške javnosti je za to, da se gradnja jedrskih central nadaljuje, drugi pa so proti temu, ker da jedrske centrale predstavljajo nevarnost. Človekov obstoj ker pač kvarijo človekovo okolje. In vendar strokovnjaki ugotavljajo, da brez jedrskih central ne bo šlo, kajti še posebno v bogatem, razvitem svetu poraba energije tako naglo narašča, zaloge klasičnih energijskih surovin pa ushajajo oziroma se krčijo in dokler ne bo človeku uspelo najti kakšno drugo, boljše gorivo, bo prišla v poštev prvenstveno kolikor toliko nevarna ker še ne dovolj preizkušena jedrska energija.

V svetu je poraba energije neverjetno različna. Zaradi primerjave bomo navedli nekaj konkretnih podatkov: Največji porabnik elektrike je Norveška, seveda, če upoštevamo porabo na prebivalca, saj pride na Norvežan 18 kilovatinov ur elektrike na leto. Na Švedskem se prekorajči 10 tisoč kWh elektrike na leto, v ZDA so prišli že na malo manj kot 8 tisoč kWh na prebivalca na leto, na Finskem so se približali 6500 kWh, v Zahodni Nemčiji so šli čez 5 tisoč, pri nas, v Italiji je poraba elektrike energije lani prekorajčila 3 tisoč kWh na prebivalca, v sosednji Jugoslaviji so prav tako lani prekorajčili količino 2 tisoč kWh na prebivalca na leto. Kitajska, ki šteje kakih 800 milijonov prebivalcev, pa porabi neverjetno malo elektrike energije, saj pri njih še niso prišli do 20 kWh na prebivalca na leto. Za številne dežele nerazvite Afrike in Latinske Amerike nimamo podatkov, vsekakor ne morejo kosati z evropskimi razvitiimi deželami, pač pa so nekeje nize, morda tudi kaj na kitajski ravni.

Kot smo že rekli, se poraba energije na svetu naglo veča in je leta 1950 vse človeštvo porabilo 2,6 milijarde ton ekvivalentnega premoga (TCE). Navajamo premoški podatki, kar se tudi v mednarodnih študijah uporablja izraz TCE, ki pomeni ton ekvivalentnega premoga, v kar se preračunajo kilovati elektrike energije, kalorije pridobljene iz premoga ali nafte oziroma plina itd. V to merilo se vključuje tudi električna energija iz jedrskih central.

Leta 1960, ko je na svetu živel tri milijarde ljudi, je proizvodnja in poraba energije znašala že 4,40 milijarde TCE, deset let pozneje, torej leta 1970 se je poraba energije povzpela na 7,2 milijarde TCE, po računih sociologov in ekonomistov bo leta 1980 živel na zemlji štiri milijarde in 350 milijonov ljudi, ki bodo potrebovali že 11,80 milijarde ton ekvivalentnega premoga, to se pravi 11,80 TCE. Deset let pozneje bo na zemlji pet milijard 200 milijonov ljudi, ki bodo potrebovali 19 milijard ton ekvivalentnega premoga, ob prelomu stoletja, oziroma tisočletja, torej leta 2000 bo na zemlji nekaj nad šest milijard ljudi, ki bodo potrebovali 29 milijard TCE, torej 6,5-krat več kot je

je človeštvo imelo na razpolago leta 1960, oziroma štirikrat več, kot smo je imeli pred petimi leti.

Upoštevajoč naglo naraščanje prebivalstva in porabe energije, se logično postavlja vprašanje, odkod goriva, odkod surovine, v konkretnem primeru odkod nafta in plin ter premoški podatki za jedrske centrale, saj hidrocentrale, razen v nerazviti predelih sveta, že ne pridejo več v poštev, ker so vodne kapacitete že izrabljene. V zvezi s tem je zanimiv podatek glede urana oziroma jedrskega goriva. Vtem ko je delež jedrskega central v letu 1970 razmeroma majhen v svetovnem obsegu proizvodnje elektrike, bo leta 2000 njegov delež že na drugem mestu in sicer kot za deležem, ki ga imajo premoški, zemeljski plin in nafta. Največji boom jedrske energije se pričakuje v prihodnjem desetletju, za katerega strokovnjaki menijo, da bo potrebovalo izredno velike energije. Po nekaterih računih bodo leta 1990 na sve-

tu potrebovali štirikrat več energije kot leta 1980.

V zadnjih dveh desetletjih je premoški zamenjal nafta, seveda pri proizvodnji elektrike energije. To pa iz dveh razlogov. Nafta je bila cenejša, hkrati je nafta bolj »praktična«. Toda leta 1972 in 1973 smo doživeli »energetsko krizo«, to pa zaradi tega, ker so petrolejske države močno dvignile ceno nafte, tako da je ta dejansko postala črna zlato kot so nafti tudi rekli. In nobena dvoma ni, da se bo cena nafte še dvignila. Odtod nujen prehod k atomskim centralam.

Pri vsem tem se ponovno postavlja vprašanje, koliko je na svetu surovin, koliko je na svetu goriva za proizvodnjo energije konkretno električne pogonske sile?

Bilten mednarodne agencije za jedrsko energijo, ki ima svoj sedež na Dunaju, v članku »The World Energy Context« navedel nekaj konkretnih podatkov. Dunajska agenci-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

IZ PREDAVANJA DR. M. KORŠIČA

Pomorska preteklost Slovencev

Tri obdobja - Vzroki zastoja - Vpliv svetovne konjunktore na razvoj piranske družbe »Splošna plovba« - Nastanek in rezultati srednje in višje pomorske šole

To pa ne pomeni, da Slovenci nismo bili pomorsko usmerjeni. Tu moramo spregovoriti o človeku, ki ni imel kapitala, ki bi ga vložil v pomorsko dejavnost, ampak samo roke, razum in ljubezen za pomorske poklice.

Na pomorski šoli v Trstu je bilo od 1754. do 1914. leta vpisanih vsaj 556 naših študentov oziroma dijakov. V drugih pomorskih šolah (Mali Lošinj, Bakar, Kotor, Dubrovnik) pa od 1754. do 1914. leta nad 100. Tu niso šteli dijaki vojno-pomorskih šol. To pa datke nam pove, da je bilo zanimanje za pomorske poklice v našem malem narodu zelo veliko in da je možnost šolanja slovenskih kadrov za trgovsko mornarico v Trstu pomenila velike vrste v kontinuiteti te vrste izobraževanja pri nas. Ustrezno temu številu so dali Slovenci tudi kvalificirane kadre avstrovske, bivši jugoslovanski in italijanski mornarici pomorski upravi in ladjarstvu. Nekateri so se izkazali kot poveljniki ladij, ladjarski inženirji in učitelji na pomorskih šolah. Naj omenimo tu še znanstvenike-oceanografe, ki so kot študentje dunajske univerze delali na Pomorski zoološki postaji v Trstu in pozneje, pod Italijo, na rovinjskem Istituto Italo Germanico di Biologia Marina. Največje število teh kvalificiranih ljudi pa je pozabljenih, da ne govorimo o množici Slovencev, ki so si poskušali kruha na morju kot navadni mornarji ali pa ki so de-

lali v lukah in v ladjedelnicah, doma in drugje v svetu kot navadna delovna sila.

Tik pred vojno je bilo v stari Jugoslaviji okoli 500 poklicnih pomorščakov Slovencev, če ne upoštevamo tistih, ki so bili v pomorskih poklicih v bivši Julijski krajini. Tudi to je znatna številka za narod, ki ni imel lastne mornarice, luk in drugih pomorskih ustanov.

Admiral v pok. Jernej Tomšič naštevava v svoji knjigi »Narodnoosvobodilni boj na Jadranu in slovenski pomorščaki« okoli 500 Slovencev, ki so neposredno ali posredno sodelovali v evropskega »narodnoosvobodilnega boja na morju ali so pluli na ladjah v službi zaveznikov. Ti ljudje so predstavljali slovensko pomorsko tradicijo, povezanost Slovenije z morjem, ki je pripomogla, da je socialistična republika Slovenija v relativno kratkem času 30 let, potem ko je dobila 42 km obale v Istri, razvila lastno pomorstvo, ki se izraža v dejavnosti »Splošne plovbe Piran«, Luke v Kopru, v modernizaciji ribištva in v zadnjih dveh letih tudi v impulzih za razvoj ladjedelstva.

V povojnem času moramo ločiti v glavnem naslednja obdobja: — od osvoboditve maja 1945 do mirovne pogodbe z Italijo v septembru 1947;

— od septembra 1947 do sklenitve londonskega sporazuma o soglasju v oktobru 1954 ter

— od tega datuma do danes. V prvem obdobju lahko zabele-

žimo prva prizadevanja Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko primorje in Trst, da bi navezali stike s tržaškimi pomorskimi krogi in zagotovili normalizacijo na tem življenjsko pomembnem področju gospodarskega in družabnega življenja na obali. Potem ko se je 12. junija 1945 jugoslovanska vojska umaknila s pomorskega področja, v nekdanjo cono B, se je vojska uprava JA, v sodelovanju z zavezniki in vojaškimi poveljniki, lotila čiščenja plovnice poti, ki vodi mimo zahodne istrske obale v Trst in odstranjevanja minskih polj pred istrskimi pristanišči. Zagotovila je rednost potniškega in tovornega prometa med cono A in B (dnevna mirna cesta) in Trstom je bila nekaj let po vojni enaka tisti v letih pred njo. Bistvenih posegov v pomorstvo pa še ni bilo.

Že 25. septembra 1945 pa je Poverjenstvo Pokr. narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko primorje in Ajdovščino izdalo odlok o ustanovitvi »Slovenske pomorske« trgovske akademije v Kopru. Odprta pa je bila šele 1. marca 1947. V prvi letnik se je vpisalo 29 dijakov, ki so prišli po mirni pogodbi z Italijo v septembru 1947.

— od septembra 1947 do sklenitve londonskega sporazuma o soglasju v oktobru 1954 ter — od tega datuma do danes. V prvem obdobju lahko zabele-

večanje, za katerega ni konkretnega pojasnila. Nekateri trdijo, da je »kriv« za naglo rast mlade generacije boljša prehrana, nadalje da so k temu prispevale tudi novosti, za katerega danes ne vedo, čemu služijo. K temu spremembam, ki krajsanju drobno je pripomogel povsem drugačen način prehrane. In če bi se kdaj uresničile napovedi o prehrani v obliki tablet, bi človek tudi ne vedel več kam s svojim sedanjem razmeroma kratkim drobovjem, ki ga je le za tretjino od nekdanjega drobnoja.

V notranjem kotu očesa imamo majhno, včasih komaj zaznavno vzboljino. Ta vzboljina je dejansko le ostanek pokrnelih zaščitnih tepalnic. V dobi, ko je naš nekdanji prednik živel v mnogo bolj nevarnih razmerah, mu je vid varoval še posebna notranja ali takoj imenovana tretja tepalnica, ki je pozneje pokrnela.

Posledice postopnega razvoja človekovega organizma se kažejo tudi v funkciji nosa. Človek danes ne more dihati izključno skozi nos, če opravlja težko fizično delo. V takšnih primerih diha tudi skozi usta, pa čeprav usta tudi služijo za dihanje. In ta disfunkcija nosa povzroča tudi določene motnje, v konkretnem primeru pljučna obolenja. In še eno funkcijo, ki jo je imel nekdo nos, smo vsaj delno izgubili. Človek ni imel več tistega ostrega njuha, ki ga je imel nekdo. Zanimivo je to, da imajo primitivnejši narodi mnogo ostrejši, mnogo bolj razviti njuh kot ga imajo razvitejši narodi.

Da bi ne hodili le tako daleč nazaj, se bomo za trenutek ustavili tudi v današnji dobi. Do neverjetno čudnih in velikih sprememb lahko pride tudi v krajših časovnih razdobjih. Ena takšnih sprememb je nenavadno povečanje rasti med dvema generacijama. Vzemimo v poštev na primer današnjo že eksplozivno povečanje rasti, po-

V mali obalni plovbi s Trstom so se pojavile slovenske ladje za prevoz potnikov. »Vidas« in še neka ladja, ki sta bili v našem podjetju Agmarit d. u. v Piranu. To podjetje je bilo tudi glavni organizator tovornega prometa iz Rovinja in Pulja z lastnimi in najetimi motornimi jadrnicami. Po tej poti je v glavnem potekala prva preiskava bive cone B s potrošnimi dobrinami iz Jugoslavije.

Na koncu 1948. leta je bila kupljena od tržaškega lastnika ladjedelnice San Giusto. To je bila mala ladjedelnica, ki je bila sposobna za popravila in gradnjo lesenih enot do 500 ton nosilnosti.

V marcu 1948. leta je izjavil vlad ZDA, Velike Britanije in Francije se dala razumeti, da STO ne bo konstituirano, pač pa da bo treba tržaško vprašanje reševati s sporazumom z Italijo na bolj realističen način.

Čeprav so od tedaj v coni B vidni močnejši posedi ljudske oblasti v smeri gospodarske integracije z Jugoslavijo (carinska in monetarna unija), ni bilo v tem času še večjega razvoja slovenskega pomorstva v ožjem smislu. Ribiškega ladjarstva v družbenem sektorju, predvsem zato, da bi oskrbeli s surovinami tri tovarne ribjih konzerv v Izoli in Kopru. Šele tik pred sklenitvijo Londonkega sporazuma o soglasju je bilo ustanovljeno podjetje po jugoslovanskem gospodarskem pravu Val, ki je bilo kmalu poimenovano v Slovenija linije in potem v Splošno plovbo.

Vzroki tega zastoja: — politične razmere — potreba po koncentraciji ladjarstva, ki je ostalo Jugoslaviji po vojni izgubih, na Reki in po prireditelni obnovi starih jugoslovanskih luk in njihovih prometnic z zaledjem.

Medtem se je na naši obali uspešno razvijalo pomorsko solstvo. Do konca letnika 1953/54 je diplomiralo v Piranu že 58 navtičev, 43 ladjarskih strojnikov in 4 ladjedelci.

Okoli leta 1954 so v Jugoslaviji že nastali pogoji za decentralizacijo trgovske mornarice. Splošna plovba je dobila 6 starih tramerjev, prej pa so bile že kupljene tri stare ladje, med katerimi je bil »Rog« s 7.165 bрт, ki je plul v prosti plovbi na vseh oceani. Na koncu 1957. leta je imela »Splošna plovba« že 10 ladij, ki pa so imele poprečno starost 26 let, kar je bila skoraj meja njihove fizične izrabe.

Konjunktura na svetovnem tržišču je bila tedaj ugodna, zato je »Splošna plovba« mogla uspešno posloovati tudi s tem starim ladjem, ki pa ga je postopno zamenjavala z novjšimi.

Nove ladje so bile kupljene z dolgoročnimi krediti, ki jih je dajala federacija iz družbenih skladov, ali pa z raznimi kreditnimi in poslovnimi aranžmaji v tujini.

Sodaj ima piranska »Splošna plovba« ladjarstva s skupno nosilnostjo 352.000 (DWT). V podjetju je zaposlenih okoli 1.300 mornarjev in drugih delavcev. V njenem ladjarstvu so klasične linijske ladje, ki vzdržujejo proge z Zahodno Afriko, ter linijo okoli sveta, tramperji in bulk-carrierji srednje velikosti, kakor tudi kombinirane ladje za prevoz kontejnerjev. Njena tonaža znaša že četrtino tiste, ki je bila pred prvo svetovno vojno registrirana v Trstu in v drugih avstrijskih lukah (brez Reke). To se seveda samo zelo samovoljno primerjavo, ker se je struktura svetovnega ladjarstva, zlasti v zadnjih 50 letih, bistveno spremenila in to količinsko in kvalitativno.

(Konec jutri)

Hlavatyjevi akvareli v Kraški galeriji

Kot prvi umetnik v letošnji sezoni se je v Kraški galeriji v Repnu predstavil dr. Robert Hlavaty, ki je za to priložnost pripravil poldrugi ducat svojih akvarelov. Hlavaty predstavlja v glavnem Kras, pa tudi nekaj marin in drugih motivov. Razstava vzbuja zanimanje, kot kaže naša slika.

NA FILMSKIH PLATNIH

Puriša Djordjević:

«Pavle Pavlović»

V kinematografiji na slovenski obali smo gledali jugoslovanski film, za katerega upamo, da ga bomo čimprej gledali tudi v Trstu, in sicer v pregledu režiserjevih filmov, ki ga že nekaj let pričakujemo.

Režiser je Puriša Djordjević, film pa njegovo zadnje delo »Pavle Pavlović« (1973, igrajo Bekim Fehmiu, Milena Dravić, Ljuba Tadić; fotografija Tomislav Pinter; proizvodnja FRZ, Beograd).

Film je obenem pogumen pogled na jugoslovansko družbo in dokaz, da je mogoče napraviti delo, ki združuje družbeno vrednost z živahnostjo filmske iznajdljivosti.

Miloš Forman:

«One Flew Over the Cuckoo's Nest»

Češkoslovaški režiser Miloš Forman, ki se je že v domovini izkazal z duhovitimi filmi kot »Ljubezni plovčaki« (kmalu nam bo Capella nudila priložnost, da si ga spet ogledamo), je sedaj zaslovel v Ameriki, kjer je z drugim filmom »One Flew Over the Cuckoo's Nest« (Qualecuno volò sul nido del cuculo, 1975, igrajo Jack Nicholson, Louise Fletcher idr.) dobil priznanje — oskarja.

Film razvija zgodbo, postavljeno v psihiatrično bolnišnico, in neudomno teži k metafori o svobodi, o človekovem življenju in ustanovah, ki ga zavirajo. Film je v tem dosleden in pomemben, še posebno pa je pomembno, da ga je ustvaril češkoslovaški režiser v tujini. Zgodba je tudi lepo zgrajena in nam prav preko svoje komercialnosti posreduje odbor proti vsakemu zatiranju, ki bi nam ga težko posredoval dokumentarec.

Vendar z razliko od svojega prejšnjega ameriškega filma »The King of the Hill« je tu Forman preveč uverjen v to, kar pripoveduje, tako da ni zavestne operacije nad filmskimi materiali, kakršno smo običajno v prejšnjem filmu. Kot mnogo sodobnih filmov mu primanjkuje prav filmska fascinacija.

FILMI NA TELEVIZIJI

George Cukor:

«Love Among the Ruins»

Zadnje čase smo po televiziji lahko gledali nekaj odličnih filmov. Ob očlusu Prestona Sturgesa, o katerem smo obširneje pisali, nam je italijanska televizija prikazala med drugim nekaj pomembnih ameriških filmov, npr. Franke Borzagea »E adesso, pover'uomo?« iz leta 1934.

Ljubljanska televizija pa je prikazala film, ki ni prišel na naša platna. »Love Among the Ruins« (Ljubezen med ruševinami, 1975) je delo angleške televizije, ki ga je režiral veliki ameriški režiser George Cukor. S svojo izdelovalsko nam ta film dokazuje vitalnost starejših hollywoodskih avtorjev.

S. G.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne bi bilo umestno, da danes zaprosite za posojilo. V srčni zadevi primanjkuje poguma.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Sreča bo prišla danes, ki jo boste najmanj pričakovali. Odločno se postavite v bran nekoga.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Priporočljiva je previdnost. Prišlo bo do spopada med osebo, ki jo težko prenašate, in vami.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Bodite vztrajni, toda ne trmasti. Vaše duhovno življenje bo čedalje bolj bogato. Uspeh v ljubezni.

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 21. APRILA 1976

ITALJANSKA TELEVIZIJA Prvi kanal

- 12.30 Poljudna znanost: Veliki vojskovodje druge svetovne vojne: ROMMEL
- 12.55 Kmetijska oddaja
- 13.00 V današnji oddaji o kmetijstvu bodo govorili o telesnih pogojih, ki jih povzroča kmetijsko delo. Ne smemo pozabiti, da tudi delo na kmetih predstavlja včasih nevarnost, vrhu tega pa so posebno razni kemijski preparati zdravju škodljivi in vedno več je bolezni, ki se pripisujejo prav uporabi raznih insekticidov, herbicidov itd. Pa ne le to. Tudi druge vrste pridelave, ki se gojijo na kmetih. Na primer goveja TBC, o kateri bo danes še posebej govor. V drugem delu oddaje bo govor o sadjarstvu, prvenstvo o breskvah.
- 13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 16.45 Program za najmlajše: Dramatiziran roman
- 17.15 Največji cirkusi na svetu
- 18.15 Poljudna znanost: Prigode z Julesom Vernom
- 18.45 James Brown v gledališču Olympia
- Gledalec se bo danes srečal z znanim pariškim gledališčem Olympia ter s črnskim umetnikom Jamesom Brownom. Vrhu tega bo lahko prisluhniti glasbi znanega orkestra, ki ga vodi David Mathews. James Brown bo izvajal vrsto svojih najbolj uspešnih melodi.
- 19.28 KRATKE VESTI TV1
- 19.30 Kronike in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 VEČER Z ACHILLEJEM CAMPANILEJEM
- Nocoj se zaključijo oddaje, ki je bila posvečena znanemu italijanskemu avtorju. V današnjem, drugem in zaključnem nadaljevanju pridejo na spored trije kratki komični prizori, ki jih je napisal Achille Campanile.
- 21.45 Športna sredi
- Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

- 17.30 Kolesarske dirke po Pugli
- 18.00 VAM UGAJA ITALIJA?
- Program je pripravil Luciano Emmer. V današnjem šestem nadaljevanju bo govor o Michelangelu.
- 18.30 RUBRIKE TV 2
- 19.00 Kratke vesti TV 2
- 19.02 TAJNOSTI MORJA
- V petem nadaljevanju te zanimive oddaje bo govor o tem, kaj vse se krije v morskih globinah Južnega morja.
- 19.30 TV dnevnik 2 — ODPRTI STUDIO
- 20.45 Preston Sturges: KOMEDIJA IN SATIRA
- NEZVESTO TVOJA
- Gre za film, ki ga je režiral že omenjeni Preston Sturges in v katerem igrajo Rex Harrison, Linda Darnell, Edgar Kennedy itd.
- 22.30 Evropska ljudstva: ANTOLOGIJA EVROPSKE FOLKLORE
- Drugo nadaljevanje oddaje z gornjim naslovom nas bo najprej pripeljalo na Poljsko. Predstavljen bo poljski ansambel Krakowiacy. Nastopila bo pevka Halina Frackowiak. Iz Poljske bomo stopili v Grčijo. Tu bo nastopil znani grški popevkar Dallarass. Poleg njega bo nastopil tudi plesni ansambel s plesom Pentozali. Iz Grčije se bomo preselili v Španijo. Na sporedu bo katalonska folklor. Oddajo bo nadaljevala slovna italijanska umetnica Maria Carta. Za zaključek bomo stopili še na Madžarsko, kjer bosta nastopila dva ansambla.
- Ob koncu ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 8.10 TV ŠOLA: Praproti, Prvi maj, Aluminij, Telo in zdravje, Izobraževalni film itd.
- 17.15 Kristina Brenkova: DEKLICA DELFINA IN LISICA ZVITOREPKA
- 17.30 Pionirji fotografije
- 17.55 Obzornik
- 18.10 ZVESTOBA, reportaža
- 18.45 Glasbeni amaterji
- 19.15 Risonita
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 Film tedna: SOMRAK BOGOV
- Film Somrak bogov je leta 1969 napravil Luchino Visconti. V filmu igrajo Dirk Bogarde, Ingrid Thulin, Helmut Griem, Helmut Berger, Florinda Bolkan idr.
- Znani italijanski režiser, ki je pred nedavnim tako nepričakovano umrl, je film Somrak bogov napravil pred sedmimi leti in filmski kritiki menijo, da je to njegov največji film, boljši od »Geparda« ali »Sensa«. Film Somrak bogov je izredna predstavitev nacistične Nemčije v desetletju 1933-1943. Film prikazuje bogataško družino Essenbachovih, ki je močno obogatelja z izdelovanjem orožja in jekla. Logično, da gre za družino Krupp in za njene »zaslug« za vzpon nacizma v Nemčiji.
- 22.30 DNEVNIK

Koper — barvna

- 19.55 Otroški kotiček
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 SVETOVNO PRVENSTVO V HOKEJU NA LEDU, prenos iz Katowice.
- 22.45 Rock koncert: Dave Mason in Van Morrison

Zagreb

- 20.00 OD GLAVE DO PETE
- 21.15 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Radijska šola; 12.00 Opoldne z vami; 12.20-13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Radijska šola; 18.50 Koncert; 19.10 Avtor in knjiga; 19.30 Folklor in pop glasba; 20.00 Sport; 20.35 Simfonični koncert; 21.35 Glasba za lahko noč.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade razvedneže; 9.25 Zapojimo pesem: Otroški zbor Celje; 9.40 Samoupravljanje; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem?; 10.45 Turistični napotki; 11.03 Urednikov dnevnik; 12.00 Opoldanski koncert; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 15.45 Karava na melodiji; 16.45 Naš podlistek...; 17.00 J. Rogelj; 17.45 Kruh in srce; 17.00 Aktualnosti; 18.05 Po poteh oddaj; 18.35 Instrumenti; 19.40 Ansambel Silva Stigla; 19.50 Komorno glasbeni studio; 22.20 S festivalov jazz; 23.05 Literarni nošturalo v J. Stjepanov; Pesmi; 23.15 Revija jug. pevcev.

Bo človek znal preživeti svojo omiko?

Značilnost sleherne starejše generacije, da toži naš »lepo preteklostjo«, v resnici toži našo mladost, kajti znanje je, da je vsaka človeka dobojstva, udnobnejša, bogatejša od preteklosti. Pomislimo le na našo dobo in jo primerjamo s polpreteklo ali preteklo dobo, pomislimo na naš način življenja in ga primerjamo z načinom življenja naših dedkov. Neprimerno večja je razlika med našim življenjem in življenjem naših prednikov pred sto, pred tisoč, pred desetletji; let. Kadar danes uživamo udobje moderne omike, se niti ne spomnimo na tegobno življenje našega prednika, od katerega smo se močno oddaljili tudi umsko, duševno. Morda nam ne bo odveč majhen sprehod v davno preteklost, sprehod, ki bo morda komu koristil pri prenašanju današnjih »težob«, ki praktično niso tegobe objektivnega pač pa le subjektivnega značaja. Ta sprehod nam bo hkrati pomagal pri razlagi nekaterih sodobnih pojavov.

Človek meni, da je njegov organizem, da je njegovo telo neka popolna in zaključena oblika, ki jo je nesprejemljivo podedoval iz davnih preteklih dni. Pa ni tako. Človek je podedoval te osnovne strukture, v daljših razdobjih pa je prišlo do neverjetnih sprememb, ki se še niso končale in je zato današnja človekova podoba le prehodna podoba v verigi genetske evolucije, ki se nadaljuje in se bo še nadaljevala, kajti človekovo telo, podobno kot struktura slehernega živega bitja ni nikoli zaključena, dokončana.

V svojem milijone let trajajočem razvoju je se zoološki človek šel skozi različne faze, ki so zapustile na njegovem telesu najrazličnejše »pečate«. Biološko najbolj revolucionarna doba z velikanskimi posledicami je bila doba, ko se je človek začel postavljati na noge, ko se je začel dvigati na spodnji ali tedaj zadnji okončini.

Kolikor na naše pojme še nedojemljiv napor je to zahtevalo, nam dokazuje dejstvo, da se danes niso te spremembe povsem usklajale. Menda je ni bilo v človekovem razvoju nobene faze

NA ČETRTKOVEM SREČANJU V STRUNJANU

Za večje sodelovanje s koroškimi športniki

Prihodnje srečanje med zamejskimi organizacijami bo novembra v Ljubljani - Tekmovanja v nogometu in šahu

Po letošnjem prvem srečanju med Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji in Slovensko fizikalno zvezo Koroške, ki je bilo v mesecu februarju v Trstu, je bilo v četrtki v Strunjanu drugo srečanje med zamejskimi športnimi organizacijami.

Delegacija Slovenske fizikalne zveze Koroške je vodil predsednik Danilo Prusnik. Za Združenje slovenskih športnih društev v Italiji pa sta bila prisotna predsednik Vojko Kocman in odbornik Valter Mohor. Sestanku je tudi prisostvoval odgovorni za stike z zamejci v Zvezi telesnokulturnih organizacij Slovenije Zoran Naprednik.

Srečanje je potekalo v prijateljskem in pristranskem vzdušju, na njem pa je bil predvsem govor o programu sodelovanja med Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji in Slovensko fizikalno zvezo Koroške v letu 1976. Domenjo je bilo, da bo nogometna reprezentanca Slovenske fizikalne zveze Ko-

roške letos sodelovala na drugem turnirju prijateljsstva v nogometu, ki bo junija na slovenski obali in na katerem bodo sodelovale še reprezentance Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, slovenske obale in reprezentanca kraške regije.

Domenjo je bil tudi nastop slovenskih šahistov iz Furlanije-Juljske krajine na šahovskem turnirju v Pliberku, ki bo potekal v organizaciji prosvetnega društva Edinost iz Pliberka.

Med drugim je bil govor tudi o nastopih slovenskih društev iz naše dežele na Koroškem in pa koroških društev pri nas.

Prihodnji sestanek bo novembra v Ljubljani, kjer bodo vse organizacije preverile, če so bili programi izpeljani do konca.

V.O.

V finalnem srečanju nogometnega turnirja italijanskih dežel je Veneto premagal Toskano z 2:0.

NOGOMET

V TOREK, 27. APRILA

Spet lepa tekma na Proseku: Vojvodina bo gost Primorja

Nogometaši iz Novega Sada na pripravi v Lipici - Svlar in Novoselac v središču pozornosti

Vse kaže, da postaja Prosek stalno prizorišče velikih nogometnih prireditelj. V kratkem času sta namreč na Proseku nastopila dva jugoslovanska prvotiga: Partizan iz Beograda in Rijeka. V torek, 27. aprila, ob 19.30 pa bodo naši ljubitelji nogometa zopet prišli na svoj račun.

Primorje bo namreč igralo proti jugoslovanskemu prvotigu Vojvodini, ki med drugim uvršča reprezentanta Svlara, enega najbolj obetajočih jugoslovanskih vratarjev (pravijo celo, da bo bodoči Beara), in branilca Novoselca, ki naj bi kaj kmalu stalno nadomestil slavnega Josipa Katalinskega. Med najmočnejšimi in perspektivnimi jugoslovanskimi nogometaši pa uvršča klub iz Novega Sada še mladince Paukovića.

Vojvodina je trenutno na petem mestu v prvi jugoslovanski zvezni ligi. Nogometaši iz Novega Sada

bodo izkoristili premor v ligi, da se v Lipici (od 26. do 30. aprila) pripravijo za prvenstveno tekmo v Ljubljani proti Olimpiji. Iznajdljivi organizatorji Primorja so takoj izkoristili to priliko in v torek bomo torej lahko prisostvovali še eni kakovostni nogometni predstavi, ki bo seveda v veliki meri pripomogla k širši popularizaciji nogometa v našem kraju.

Primorje se bo za to srečanje tudi primerno okrepilo s slovenskimi nogometaši naslednjih društev: Aurisina, Breg, Gaja, Vesna in Zarja.

MINIBASKET

«TURNIR COCA-COLA»

Danes in jutri množičen nastop naših moštev

Danes in jutri bodo vse štiri slovenske ekipe igrala v nadaljevanju «Turnirja Coca-Cola» v minibasketu. Breg bo doma ob 17. uri igral proti Italidru. Izredno težka naloga čaka Kontovce, ki bodo v gostih igrali proti Ginnastici Triestini, ki sidi med favorite za osvojitve prvega mesta. Tekma med SGT in Kontovcem bo danes, ob 15.30 v telovadnici v Ulici Ginnastice.

Borovci se bodo ob 17. uri na igrišču Trissino spoprijeli z močnim Interjem 1904. Ob isti uri bo zaposlen tudi Poiet, ki bo na igrišču E.D.A. igral proti Ricreatoriju.

Jutri pa bo v Nabrežini ob 16. uri slovenski derbi med Sokolom in Poletom.

Servolana B — Breg 64:18 (26:6)

BREG: Maver 8, Pečar (k) 6, Tedesco 2, Hacin 2, Peter Žerjal, Kljaban.

Bražani so v nadaljevanju «Turnirja Coca-Cola» igrali z okrnjeno postavo proti Servolani B in po predvidevanju izgubili. Predvsem se je obutila odsotnost kapetana Florjana Žerjaka, ki je očiglavno gonila sila Bregove peterke.

Proti razigranim nasprotnikom sta se ob bražanov izkazala Henrik Maver in Franko Pečar.

Don Bosco — Sokol 56:16 (31:6)

SOKOL: Devetak 2, Zidarič 2, Della Schiava 4, Sedmak, Gruđen 2, Pupis 6, Caharija, Kojanec, Ušaj, Terčon.

SODNIK: Cadel.

Kljub poštenosti in solidnosti je Sokol kljub tehnično mnogo boljšim nasprotnikom. Domačini so že v začetku povedli, ne da bi pri tem zaleteli na najmanjši odpor. Sokolovi košarkarji so namreč zgrešili neverjetno število metov, upoštevali pa je treba, da so igrali na zelo slabem igrišču. Opazili smo tudi precej negotovosti in popuščanja v obrambi, kar bo treba v bodoče odpraviti.

Marko

ODBOJKA

V 1. JUGOSLOVANSKI LIGI Crvena zvezda vodi

Po osmestajnih odigranih tekmah je še vedno na vrhu beograjska Crvena zvezda, ki ima dve točki prednosti pred Vardarjem iz Skopja. Beograščani so pa igrali tudi tekmo več. Ne glede na to bo verjetno novi jugoslovanski prvak Crvena zvezda ali pa Vardar, saj imata prednost osem kol pred koncem, sicer, oziroma štirih točk. Tretje mesto si delita Partizan in Mladost Monter iz Zagreba. Sele na petem mestu pa nasledimo lanskega prvaka, Spartak iz Subotice. Subotičani so letošnje prvenstvo pričeli izredno slabo in komaj sedaj je njihova igra dobra ter se vse bolj približuje vrhu razpredelnice. Obeta se izredno ogor-

čen boj za izpad. Ob že določenem kandidatu (Karlovcu), ki je izbojeval le bori dve točki, bo potrebno iskati drugega zastopnika med številnimi kandidati. Kar tri sesterke (Ribnica, Rijeka in Vojvodina) imajo po 12 točk. Po dve več sta zaenkrat zbrala GIK Banat iz Zrenjanina ter Jedinstvo iz Stare Pazove. Povsem na varnem pa nista niti VGSK in Bosna s šestnajstimi točkami.

IZIDI 18. KOLA

Mladost Monter - Partizan 3:1; Crvena zvezda - GIK Banat 3:1; Bosna - Vardar 1:3; Jedinstvo (Br) - VGSK 3:2; Jedinstvo (SP) - Rijeka 3:2; Ribnica - Karlovac 3:0; Vojvodina - Spartak 2:3.

LESTVICA

Crvena zvezda 30, Vardar 28, Mladost Monter in Partizan 24, Spartak 22, Jedinstvo (Br) 18, VGSK in Bosna 16, GIK Banat in Jedinstvo (SP) 14, Rijeka, Ribnica in Vojvodina 12, Karlovac 2.

NAMIZNI TENIS

Krasove mladinke so letos dosegle svoj doslej največji ekipni uspeh

V izredno močni konkurenci so si priborile še celo boljši uspeh od lanskega

Pred odhodom šestih Krasovih namiznotenjskih igralnic na 29. državno mladinsko in naraščajniško prvenstvo v Riminiju, ki se je zaključilo v ponedeljek popoldne, smo sicer napovedali dober nastop «belorodskih», ki so imele vse možnosti, da uspešno branijo dva državna naslova iz lanskega leta. Objektivno je bilo celo težko pričakovati, da bi krasovke ponovile svoje lanske uspehe, saj je v zadnjem letu ženskih namizni tenis v Italiji zabeležil občuten napredek. V resnici pa so tokrat naše predstavnice v hujši konkurenci celo izboljšale svoj skupinski uspeh in se vračajo še z eno bronasto kolajno več kot sicer. Poleg ugotovitve, da so krasovke za zeleno mizo jazno dokazale, da na osnovi resnega dela pod strokovnim, vodstvom trenerja Mihe Derganca iz Ljubljane same še najbolj napredovale, pa je predvsem razveseljevala ugotovitev, da so tokrat naše igralke morda prvič resno borile srčno, pošteno in preduradno, kar je nedvomno še važnejše kot tehnični rezultati sami na sebi. Le malo je manjkalo, da se ni nastop mladink spremenil v pravo zmagovalstvo, saj se je našim dekletom naslov pri posameznikah izmuznil iz rok le zaradi pomanjkanja športne sreče.

S tem izvrstnim nastopom so si vsa Krasova dekleta izboljšala tako športni ugled, kot tudi svojo uvrstitev na državni rang - lestvici, saj so premagale vrsto višje uvrščenih igralnic. Če pomislimo, da beležimo vse te uspehe, čeprav ni nastopila «prva dama» Sonja Milčevića, lahko nemoteno trdimo, da je danes v državnem merilu Krasova «sola» v ospredju in se ji obetajo številna zadoščenja. Za državno člansko prvenstvo, ki bo konec tega meseca v Fiuggiju, tako obstajajo vsi pogoji, da Krasove predstavnice sept zaletijo in obogatijo svojo bogato zbirko lovorik.

V najpomembnejšem tekmovalstvu (mladinke ekipno), kjer najbolj pride do izraza vrednost ekipe kot celote, saj ena sama dobra igralka očitno ne zaleže, je Kras slavil pravcato zmagovalstvo, saj sta najhujša tekmečka (Duomofolgore in Cagliari) izšla le po eno delno zmago. Za poseben podvig je poskrbela Vesnaverjeva, ki je zasluženoma premagala odlično Corsinijevo z 2:0, med posameznicami, pa se, žal, ni uveljavila. Zasluga gre nedvomno celi ekipi, katero sestavljajo Silvana Vesnaverjeva, Anica Zigonova in Neva Rebulova, ki so si zelo enotno in uspešno v ekipnem tekmovalstvu najprej priznanje, da je sedanja športna politika pravilna in predstavlja gotovo jamstvo za bližnjo bodočnost.

Drugi državni naslov sta osvojili Vesnaverjeva in Zigonova v mladinskih dvojicah, ki sta bili daleč najbolj uigran par in sploh nista naleteli na enakovredni tekmi.

Med posameznicami so se vse tri Krasove mladinke odlično odrezale, saj so se vse prebile med prvih osem, kar je pomemben uspeh. Žal, je v četrtfinalu izpadla Rebulova, ki je podlegla soigralki Vesnaverjevi. V polfinalu pa bi kmalu prišlo do nepričakovane zmagovalstva

ekipi, katero sestavljajo Silvana Vesnaverjeva, Anica Zigonova in Neva Rebulova, ki so si zelo enotno in uspešno v ekipnem tekmovalstvu najprej priznanje, da je sedanja športna politika pravilna in predstavlja gotovo jamstvo za bližnjo bodočnost.

Drugi državni naslov sta osvojili Vesnaverjeva in Zigonova v mladinskih dvojicah, ki sta bili daleč najbolj uigran par in sploh nista naleteli na enakovredni tekmi.

Med posameznicami so se vse tri Krasove mladinke odlično odrezale, saj so se vse prebile med prvih osem, kar je pomemben uspeh. Žal, je v četrtfinalu izpadla Rebulova, ki je podlegla soigralki Vesnaverjevi. V polfinalu pa bi kmalu prišlo do nepričakovane zmagovalstva

KOLAJNE
SILVANA VESNAVERJEVA
dve zlati in eno bronasto
ANICA ZIGON
dve zlati in eno bronasto
NEVA REBULA
eno zlato kolajno

Krasovih zastopnic, saj sta se tako Vesnaverjeva kot Zigonova povsem enakovredno borili vse do zadnjega in bi si celo zaslužili vstop v final, saj sta podlegli v odločilnem nizu z 18:21. Res škoda, saj je Vesnaverjeva izgubila prav s Corsinijevo, ki jo je dan prej gladko premagala v ekipnem tekmovalstvu, Zigonova pa bi kmalu pripravila pravo senzacijo, saj se je enakovredno kosala z državno reprezentantko Saporetijevo, ki je nastopila na zadnjem EP v Pragi. Končna zmaga je pripadla Corsinijevi, ob odsotnosti nepazljive državne reprezentantke Cardinalijeve, ki jo je ob nepravilnem prekanju ceste povzročil avto. Krasovke so torej zapustile odlične vtis in če bodo nadaljevale s tako zagrizenostjo, postaja zanje dosegljiv sleherni cilj.

V Riminiju so nastopile tudi tri Krasove naraščajnice, ki pa po pričakovanju niso žele vidnejših uspehov. Zanje je ta nastop izključno služil kot prilžnost, da si naberejo dragocenih izkušenj in znanja, saj bodo morale čez kako leto prevzeti dokaj težko dediščino. Morale pa bodo še veliko delati, preden se bodo povzpelle na raven sedanjih prvakinja.

IZIDI
MLADINKE EKIPNO
KRAS - CSI BEDONIA 5:0
Zigon - Valla 2:0
Rebula - Galvani 2:0
Vesnaver - Serpagli 2:0
Zigon - Galvani 2:1
Vesnaver - Valla 2:0
KRAS - DUOMOFOLGORE
TREVISIO
Zigon - Ravini 1:2
Vesnaver - Candiani 2:0
Rebula - Bedini 2:1
Vesnaver - Ravini 2:0
Zigon - Bedini 2:0
Rebula - Candiani 2:0
KRAS - CAGLIARI 5:1
Zigon - Corsini 1:2
Vesnaver - Pinna 2:0
Rebula - Serra 2:0
Vesnaver - Corsini 2:0
Zigon - Serra 2:0
Rebula - Pinna 2:0

KONČNA LESTVICA
1. Vesnaver in Zigon (Kras)
2. Corsini in Serra (Cagliari)
3. Bignami in Ronzoni (Esperia Como)

MLADINKE POSAMEZNO
Rebula - Pettinau 2:1
(-16, 18, 27)
Zigon - Paludet 2:0
(7, 14)
Vesnaver - Bedini 2:0
(17, 18)
Rebula - Ronzoni 2:0
(17, 19)
Zigon - Bignami 2:0
(13, 9)
Vesnaver - Rebula 2:0
(13, 20)
Zigon - Strino 2:0
(15, 15)
Corsini - Vesnaver 2:1
(17, -5, 18)
Saporetii - Zigon 2:1
(14, -18, 18)

KONČNA LESTVICA
1. Corsini (Cagliari)

ODBOJKA

V 3. MOŠKI DIVIZIJI

Danes poslovilni nastop domovcev

Za prvenstvo 3. moške divizije se bodo danes na Goriskem vrata zaprla. Drevi bosta namreč poslednji srečanje te lige. Nastopala bo tudi ekipa Doma B.

Doma B se bo v tem zavrtljaju srečal z Azzurro iz Gorice, ki je že matematično prva na končni lestvici. Naloga mladih domovcev torej gotovo ne bo lahka, ampak prepričani smo, da se bodo tudi drevi do bro odrezali, kot v prejšnjem kolu proti Mossi (ko so po dolgi in borbeni tekmi končili s 3:2). Poleg tega smo prepričani, da se bodo igralci druge «belo-rdeče» ekipe hoteli na lep način posloviti od letošnjih prvenstvenih nastopov.

Tekma Azzurra - Doma B bo drevi v telovadnici UGG (Ul. Brass, Gorica) s pričetkom ob 20. uri. Za to zadnje prvenstveno tekmo 3. moške divizije so bili sklicani vsi igralci Doma B, ki se bodo morali zbrati ob 19.30 pred zgoraj omenjeno telovadnico.

I. K.

HOKEJ NA KOTALKAH

MONTEUX, 20. — Španija je že drugič zaporedoma osvojila «Pokal narodov» na mednarodnem turnirju v hokeju na kotalkah. V finalu je odpravila Portugalsko z 2:1.

NOGOMET

V ZADNJI PRVENSTVENI TEKMI

Slovo štandredške Juventine od 3. AL z zmago na tujem

Drugi polčas usoden za enajsterico Sovodenz

Staranzano — Juventina 0:1
JUVENTINA: Plesničar, Zin, Tomazič, E. Tabaj, Nanut, Mikluš, Montico, Russo, Tavčar, Marvin (Fertolija), Gomišek.
STRELEC: v 42. min. d.p. Montico.

Štandredška Juventina je z zmago na tujem zaključila svoje letošnje prvenstvo v 3. amaterski ligi. Prihodnje leto bo štandredška čakala težja preizkušnja, saj bo konkurenca v 2. AL mnogo ostrejša, zaradi česar bo moralo vodstvo med letošnjimi počinčami polagati precejšnjo pozornost okrepitvi ekipe.

Nedeljsko srečanje ni bilo na visoki tehnični ravni. Kljub temu so na obeh straneh pokazali prizadevanost in večkrat smo bili priča razburilnim akcijam.

Po prvem polčaju, ki je potekal v popolni enakopravnosti, so gostje nekajkrat poskušali preiti v vodstvo. Domača obramba pa jim je z umirjeno igro skoraj vedno prekrizala račune. Nekaj minut pred koncem je Montico, zaradi napake vratarja, zatreštel Staranzanovo mrežo.

Juventina bo v soboto, 24. t.m., ob 20. uri igrala v Moraru. Izkupček sobotne tekme bodo podarili Lici Tunin, ki bo morala na presedev leđev v Belgijo.

Sovodnje — Fosalon 0:2
SOVODNJE: Providenti, A. Kovic, C. Marson, F. Kovic, Ferfolija, Petecjan, Butković (Tomšič), S. Florenin, Pozzo, B. Marson, P. Florenin.

Ekipa iz Sovodnji je pred domačim občinstvom klonila v Fossalonu, ki si je zmago zagotovil v drugem polčaju, potem ko se je v prvem pretežno branil sovodenskih napadov.

Domačini so zelo dobro začeli in že od vsega začetka ogrozili nasprotnikovega vratarja. Sreča pa jim ni bila naklonjena, tako da niso utegnili priti do gola. Najlepša prilžnost se jim je ponudila, ko jim je sodnik dosodil 11-metrovko. Petecjan je tudi takrat zgrešil.

V drugem polčaju pa so se gostje opogumili in izvedli več napadalnih akcij, s katerimi so dvakrat zatrešili Providentjevo mrežo.

MLADINCI
Kras — Zauze 0:4 (0:2)
KRAS: Skupek (Kocjančič), Purič, Majcen, D. Škabar, Danau, Trampuz (Pobega), Legiša, Stulle, Okretič, Lauzana.

ZAUZE: Cortese, Danielut, Mar-

chesi, Cavalich, G. Valzano, N. Valzano, Rocca, Pozzetto, Puntin, Laiter, Božič (Huez).

STRELEC: v p. p. v 20. min. Puntin, v 27. min. Pozzetto, v d. p. v 15. min. N. Valzano, v 25. min. Huez.

V srečanju z ekipo iz Zavelj je bilo pričakovati odlično boljši rezultat. Poprečna igra in obrambne napake domačinov pa so kmalu odprle gostom pot do zmage. Kljub temu pa je začel Krasove ekipe dobro obetati, saj je Lauzana v prvi minuti prodrl in podal žogo pred vrata, kjer pa ni bil ničče dovolj spreten, da bi jo spravil v mrežo. Ščasoma je prišla do izraza večja hitrost nasprotnih napadalcev in njihova boljša postavitev. Krasovci so zaigrali zadovoljivo le v presledkih.

V drugem polčaju so več časa imeli trdno obrambo, niso pa si zmogli ustvariti boljših prilžnosti. Redki strel so skomlali mimo vrat, niso pa zaposili vratarja. Tvegana igra domačinov, v želji, da dosežejo zadetke, pa je omogočila gostom hitre protinapade, v katerih so bili še parkrat uspešni.

O. G.

NARAŠČAJNIKI

Mladost — Falco 1:3 (1:3)
MLADOST: Peric, Devetta, F. Gerget, Bagon, Oretti, Cernic, Lavrenčič, E. Gerget, Laković (de Felic), Kopal, D. Gerget.

FALCO: Scannich, Muffon, Bortoluzzi, Inglesse, Gherghetta, Rusin, Zoni, Lazzari, Andrian, Zotti, Arnone.

STRELEC: v 7. min. Lazzari, v 12. min. Zoni, v 16. min. Kopal, v 22. min. Bagon (avtogol).

SODNIK: Paolo Borghos.

Tokrat je zaigrala posebno slabo obramba, predvsem zaradi odsotnosti stebra doberdoške obrambe, prostega branilca Frandolice.

Tekma se je odvijala pretežno na sredini igrišča in nismo zabeležili posebno nevarnih akcij. Gostje so prišli v vodstvo zaradi velike zmede, ki je vladala v naši obrambi, ki je brez dvoma kriva vsaj za dva od treh zadetkov. Naši fantje so skušali ustvariti kako nevnejšo akcijo, a to jim ni uspelo. Domačini so pa vseeno skrajšali prednost s Kopalom, ki je v 16. minuti z neubranljivim strelom premagal vratarja gostov. Tu se je praktično zaključil prvi polčas.

V drugem delu srečanja so skušali Devettijevi varovanci izenačiti, a niso ustvarili plodnih akcij in gostje so bili nevarni vedno ter so večkrat

za las zgrešili zadetek. V osmi minuti drugega polčasa so imeli na razpolago tudi 11-metrovko, katero pa je Zotti zastreljal. V 16. minuti so v protinapadu zadeli vratarico. Tako so morali naši predstavniki, in tokrat zaslužen, zapustiti poraženi igrišče.

F. G.

KOŠARKA

«TURNIR LIBERTASA»

Danes v Dolini Breg-Bor

V 2. kolu košarkarskega turnirja Libertas, za letnike 1961 in mlajše, bo danes v Dolini slovenski derbi med Bregom in Borom. Tekma se bo pričela ob 18. uri.

Favorit v današnjem srečanju je seveda Bor, ki uvršča nedvomno bolj izkušene košarkarje. Naj omenimo, da je Bor v prvem kolu premagal Libertas A, Breg pa je izgubil proti drugi peterki Servolane.

Priprave «azzurrov»

Vzporedno z jugoslovansko reprezentanco se tudi «azzurri» vestno pripravljajo za kvalifikacijski košarkarski turnir za OI, ki bo v začetku maja v Edinburghu.

Italijanski reprezentanti so zbrani na skupnih pripravah v Rimu, kjer trenirajo pod vodstvom Giancarla Prima. Zvezni trener je zbral običajna čimena», saj računa predvsem na izkušnost tih igralcev, ki so mu v prejšnjih letih dali že marsikatero zadoščenje.

Italija bo igrala z naslednjo reprezentanco: vezni igralci: Jellini, Carraro, Marzorati, Recalcatti, Brumatti; krila: Bariviera, Bisson, Zanatta, Bertolotti, Della Fiori; centri: Meneghin, Serafini, Ferracini, Villalta in Vendemini.

Od petka do nedelje pa bo v Rimu mednarodni turnir, na katerem bodo igrali: Italija, Rumunija, Portoriko in ameriška univerza Rutgers. Turnir bo dobra preizkušnja za Italijane pred odpotovanjem v Edinburgh, kjer je favoriti za prvo mesto Jugoslavija. «Azzurri» pa so prepričani, da bodo lahko že na škotskem enakovredno igrali z Jugoslovani, ki se te dni pripravljajo v Zagrebu.

ISTRSKI ODRED

27.

(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

Do 19. novembra 1943 se je priključilo bataljonu še 25 borcev iz bivše Istrske brigade oziroma Brkinove in Efenkove čete, ki so tabori na Slavniku in samostojno delovali v Slovenski Istri po nemški ofenzivi. Z ustanovitvijo 2. bataljona Istrskega odreda na območju Slovenske Istre, od poklicem Ivana Kovačiča-Efenke in Vladimira Benčiča-Brkina na druge dolžnosti ter priključitvijo njihovih borcev Istrskemu odredu je bilo tudi konec upov, da bo Istrska Brigada obnovljena.

Odred je bil po mesecu in pol še vedno šibek. Stevilčno stanje borcev je do 21. novembra naraslo v obeh bataljonih in štabu odreda komaj na 126, ker je moral odredov štab novice po ukazu divizijskega štaba pošiljati štabu divizije. Oborožitve odreda pa je bila kar zadovoljiva, saj so imele tedaj njegove enote 12 lahkih strojnic, 20 brzostrelk, 90 pušk in 82 pištol ter 200 ročnih bomb.

USTANOVITEV 3. BATALJONA (BATALJON ZOL)

Konec novembra 1943 je bil v bližini Dola pri Hrastovljah v Slovenski Istri ustanovljen iz treh preostalih skupin

borcev bivše Istrske in Tržaške brigade še 3. bataljon Istrske odreda, ki so ga njegovi borci poimenovali pozneje tudi po komandantu Tržaške brigade Giovanniju Zolu, padlem 7. novembra na Malih Munah. Štab Istrskega odreda je že pred ustanovitvijo bataljona navezal stike s skupino 20 borcev pod vodstvom Darka Pečiča (Pezza), ki je prišla v začetku novembra 1943 z Mašuna v Brkinje; najpozneje do 10. decembra 1943 pa je po nalogu štaba 14. divizije bataljon tudi formalno vključil v odred kot svoj 3. bataljon. Poklical je komandanta Darka v odredni štab in mu z naredbi določil območje delovanja.

Začetno jedro bataljona sta sestavljali Zolova skupina 6 - 8 borcev iz bivše Tržaške brigade, ki so se zadrževali v okolici Mun, Darkova s približno 10 - 12 borci iz Istrske in Tržaške brigade ter 8 - 10 drugimi, ki so se priključili tej skupini na Snežniškem pogorju. Med njihovim potovanjem v Istro so se ustavili nekaj dni v okolici Tater v Brkinih, se povezali s štabom odreda, ki jim je ukazal, naj gredo v Istro in z novomeškim ustanovijo 3. bataljon. V Brkinih se je skupini priključil Filip Pečič (Pezza), Darkov nečak, do tedaj borec 1. bataljona, nato pa je okoli 8. - 10. novembra odpotovala prek Skadanščine in Malih vrat v Istro. Tam se ji je konec novembra pridružil še Oskar Savarini, ki je bil komandant bataljona, ki je bil v okolici 25 do 30 borcev. Darkova in Zolova skupina sta se združili med 7. in 10. novembrom 1943 pri Jelovcih v Čičarijskih hribih, se tam utaborili in vzpostavili zvezo z Vladimirov Benčičem-Brkinom. Nato so se vsi skupaj okoli 20. do 25. novembra napotili čez železniško progo Divača - Pulj na skalnat greben nad Podpečjo, Bezovico in Zazidom. Dokler je bila skupina v okolici Jelovcih v Čičarijskih hribih, je vzdrževala zvezo z

NADALJUJE SE PROCES O RIŽARNI

Opomin mladim, spodbuda za utrjevanje mirnega sožitja med Slovenci in Italijani

Na včerajšnji obravnavi so govorili odvetniki Trauner, Terpin, Cosattini, Škerlj in Bercè

Po dveh tednih presledka, zaradi bolezni predsednika porotnega sodišča dr. Malteseja, se nadaljuje proces proti voditeljem esesovske skupine Einsatzkommando Reinhard zaradi umorov v Rižarni.

Ob začetku včerajšnje razprave je dr. Maltese prebral zelo zanimivo pismo, ki mu ga je poslal Dominik Riva Ribarič iz Ul. Vasari 11. Zadržati važnih podatkov, ki jih vsebuje to pismo o delovanju Collotti-jeve bande in skupine ER, je predsednik sodišča odredil, da se danes zasliši R. Ribarič, ki naj bi osebo pred porotnim sodiščem in pod pri- sega potrdil, oziroma pojasnil vse- bino pisma. Dr. Maltese je tudi po- ročil, da bo odv. Canestrini, kot za- stopnik prizadete stranke, govoril v ponedeljek, 26. t.m. Nato bosta na- stopila branilca (odv. Padovani in odv. Filograna) in javni tožilec, za- ključni govor zastopnikov prizadetih strank pa bo imel sen. Terracini. Vse torej kaže, da se bo proces o Rižarni zaključil ob koncu prihod- nega tedna.

Včeraj so govorili, kot zastopniki prizadetih strank, odv. Sergio Trauner, odv. Aldo Terpin, odv. Alber- to Cosattini, odv. Franc Škerlj in odv. Mario Bercè. Zahtevali so naj- strožjo kazen ter simbolično odškod- nino v znesku milijona lir.

Odv. Trauner je predvsem podčr- tal pomen skupnega nastopa odv-

verjeli lepim obljubam, pa smo bi- li kaj kmalu razočarani in smo ve- dno občutili preganjanje in krivice. To je občutil tudi Josip Mijot, zave- den in napreden Slovenec od Sv. Iva- na (odv. Škerlj zastopa njegovega sina). In ko je napočil dan, je tudi Mijot, kot mnogi drugi, vedel, kaj je njegova dolžnost. Aktivno se je vključil v osvobodilno gibanje in po- stal obveščevalec IX. korpusa, do- kler ga niso zajeli in umorili v Ri- žarni 26. 9. 1944.

Terjamo pravico, je zaključil odv. Škerlj, ne maščevanje. Naj bo ta proces v spodbudo za utrjevanje bratskega sožitja med tu živečimi Slovenci in Italijani, obenem pa o- pomini, da bodo vedeli, do kakšnih grozot dovede sovražstvo in razisem.

Odv. Cosattini, ki zastopa svojce Cecilie Deganutti, odlikovane ad- memoriam z zlato kolajno, je pri- kazal velik delež Furlanije v od- porništvu in povezavo z Rižarno, kjer so bila sežgana tudi trupla 26 tal- cev, obesenih v Premariacu in S. Giovanni al Natosone ter umorjena Virginia Tonelli in Giovanni Ber- ghin, tudi odlikovana z zlato ko- lajno.

Odv. Bercè pa je v svojem govo- ru prikazal vso odgovornost in kriv- do skupine EKR ter skrivno kola- boracionistov, ki so že prej pripra- vilj teren nacističnim krivkom.

Odv. Aldo Terpin je prebral pre- tretljivo pismo, ki ga je 6. aprila 1945 poslal iz koronjskih zaporov inš. M. Tosi. (Pismo smo objavili v našem listu pred nekaj tedni). Na kratko je prikazal zgodbo priza- detih strank, ki jih zastopa, nato je izrekel priznanje preiskovalnemu sodniku za njegovo pošteno delo in v sodnem zboru za vođenje pro- cesa. Proces o Rižarni niso ma- rali samo bivši zavezanci, ampak predvsem tisti del Trsta, ki je ho- tel, da bi šlo vse v pozabo, zato da bi se ustvarila enotna fronta pro- ti «slovenskemu sovražniku». Krivi- so se lahko skrili, mimetizirali in razpršili dokaze o svojih krivdah in so celo obtoževali kot protitalijan- ske elemente tiste, ki so zahtevali pravico. Niso pa bili kaznovani bivi- ši kolaboracionisti, po zaslugi tak- imenovanih «patriotov», ki bi radi prezrili pomen in važnost tega pro- cesa in ki se ne morejo otresti škod- livega nacionalizma. Hoteli so pre- prečiti proces, pa jim ni uspelo za- tajiti resnice, ki je prišla na dan, resnice tistega dela Trsta — ita- lijanskega in slovenskega, ki se je znal boriti in tvegati življenje za bolj plemenite stvari kot so osebni interesi in nazadnjaški nacionali- zem. Odv. Terpin je omenil tudi ne- katere osebe spomine in pobude ter stike z osrednjim vodstvom CLN v jeseni leta 1943 za pogajanja, do ka- terih pa sploh ni prišlo, glede raz- mejitve z novo Jugoslavijo.

Odv. Škerlj je predvsem pripom- nil, da med sodno razpravo stalno omedljajo pričevanja in spomini o grozotah, mučenjih in žrtvovanju, ki so družila Slovence, Hrvate, Italia- ne in Jude v Rižarni, kjer so delo- vala strašni strokovnjaki smrti, ki so sem prišli iz Treblinje, Sobibora in Belšana.

ALBIN BUBNIC

Sestri Cecilie Deganutti, ene toliko žrtev Rižarne, pozorno sledita procesu

ZARADI NEPREVIDNOSTI IN PREZIRANJA PROMETNIH PREDPISOV

Težak krvni davek na italijanskih cestah ob velikonočnih praznikih: 110 mrtvih

Kljub vsemu korak naprej v primerjavi z lanskim letom - Zaradi podražitve bencina se zopet uveljavlja železnica - Ugodni obeti za bližnjo turistično sezono

RIM, 20. — Kakor že v preteklo- sti, tako je tudi letošnji obračun cestnega prometa med štirideskim velikonočnim emostom krvav: 110 mrtvih in 2.280 ranjenih. Vseh pro- metnih nesreč na pokrajinskih in državnih cestah ter avtocestah od skrajnih severnih pa do južnih in otokskih predelov države so med 16. in 19. aprilom nasteli 1.800, torej več kot lani ob ustreznem času (1.771).

Tolajmo se vsekakor lahko z dej- stvom, da je bilo ob lanskim veliko- nočnih praznikih še več smrtnih žr- tev (114) in ranjenecv (2.792). To- gre pripisati z ene strani okolišči- na, da so se mnogi Italijani odpravili na izlet ali krajše letovanje z vla- kom in pustili doma avtomobil, z druge pa poostrenemu nadzorstvu prometne policije, ki je ugotovila 70.999 prekrškov cestnega zakonika proti 65.067 lani.

Letošnji avtomobilski promet ni bil bistveno večji od lanskega (vi- šek je bil dosežen na velikonočni ponedeljek z 8 milijoni vozil), in to

kljub dejstvu, da je minula velika noč padla v turistično ugodnejšem obdobju, lani je bila konec marca. Skratka, cestni promet je bil ve- lik predvsem po zaslugi tujcev, ki so kar navadili zlasti v severne in srednje predele Italije. V prvi vrsti je šlo za zahodne Nemce in Avstrij- ce, ki so jim v tem pogledu sledili Svcvarji, Francozi ter Angliji.

Daleč najgostejše so se kolone pot- niških vozil, pa tudi avtobusov vile na avtocestah, sicer posebno na ob- stvoju «industrialnega trikotaja» in v njegovem zaledju od Ligurije (Pie- monta do Lombardije, Benečije (To- meta) in Tridentinskega - Gornjega Poizidja; precejšen je bil avto- cestni vrvež tudi v Umbriji, a v sme- rih, Laciju in Kampaniji, a v Abu- rji proti skrajnim južnim delom dr- žave je sproti pojemal. Med ostali- mi deložali velja omeniti skromen dotok vozačev v Emilijo - Romanijo ter na Sardinijo, čemur sta botro- vala bodisi slabo vreme kakor pri- pranje, da v sedanjih težkih gos- podarskih razmerah ne kaže zaprav-

ljati denarja. Ljudje so se iz mest med velikonočnimi prazniki koma- po večini odpravili le med okoliško ze- lenje na piknike in podobno. Pogledno, kakšen je obračun ve- likonočnih praznikov v nekaterih de- želah. V Benetkah in vsem Venetu je bil vrvež neznošen, hoteli polni zasedeni in restavracije nabite. Pra- vičili so inozemski letoviščarji, zla- sti običajni Nemci ter Avstrijci. Poleg ogleda zgodovinskih in kul- turnih spomenikov so si privoščili tudi sončenje na Lidu, Hujših pro- metnih nezdah in bilo.

Prebivalstvo Lombardije je dobe- sedno nasokobil vlake (očitno zara- di podražitve bencina), tako da se je železniški promet povečal kar za 25, cestni pa le za 5 odstotkov v primerjavi z lanskim veliko nočjo. V samem Milanu je bila velikanska gneča, sicer tudi sprčo mednarod- nega velesejma, ki je privabil več- sto tisoč Italijanov in tujcev. Na velikonočni ponedeljek, ko so se tu- risti jeli vračati domov, so na lom- bardijskih avtocestah nasteli 430.411 vozil proti 429.995 lani v enakem času. Znatno je bil tudi letalski pro- met. Na milanski glavni železniški postaji so od 10. do 19. t.m. prodali za milijardo 30 milijonov 196 tisoč lir vozovnic proti 778 mil. 280 tisoč lani med 22. in 31. marcem (porast je sicer v zvezi tudi z nedavnim 10-odstotnim povišanjem železniških tarif).

V Liguiriji je bilo v preteklih dneh 600.000 letoviščarjev, predvsem fran- coskih in zahodnonemških, ki so spravili v hude težave hotele (zara- di neustrezne zmogljivosti) in re- stavracije (kjer je osebje delalo v treh izmenah). Tudi v tej deželi se je močno povečal železniški pro- met.

Na cestah Emilije - Romanije so v primeri z lanskim veliko nočjo zaznamovali 47,8 odst. vozil manj, kljub temu pa je število žrtev pro- metnih nesreč naraslo od 4 na 10.

V Abrucih so prišli na svoj račun smučarji, z druge strani pa je bil velik obisk v prekrasnem na- ravnem parku. Mimogrede naj ome- nimo, da bivajo v parku številna krđela volkov, ki pa jih divji lovci v brk ustreznim predpisom o zašči- ti divjih živali sistematično pobi- jajo; enako velja tudi za nekatere redke ptice, kar očitno kvari na- ravno ravnovesje. Prometne nesre- ce so zahtevale dva mrtva. Tujcev v deželi ni bilo veliko, v Abruce zahajajo namreč predvsem poleti na kopanje.

Tudi Umbrija je doživela precej- šen dotok letoviščarjev, kar je bilo zlasti pogodno gostincem. Na sicer lepo urejenih cestah je izgubilo življenje osem ljudi. V Lukaniji je bilo čutili gospodarsko krizo in do- mačini so prebili praznične dni v družinskem krogu. Morske plaže v Bazilikatu so bile tako rekoč prazne. Podobno je bilo tudi še v Kalabriji, nasprotno pa so v Kampaniji za- beležili silen avtomobilski promet, kot tudi izredno število potnikov na lad- jah za obalno plovo in gliserjih, ki povezujejo Neapelj z bližnjimi oto- ki in sorrentinskimi polotoki.

Iz Palerma na Siciliji poročajo o ne navadnem številu prometnih ne- sreč, pri katerih je bilo kar 8 mrtvih in 50 hujše ranjenih. Živahno

je bilo posebno ob morju, kjer se je zbral precej tujcev, ki so se v ta namen poslužili skupinskih izle- tov. Na Sardiniji ne pomnijo tako skromnega dotoka letoviščarjev že 10 let. Avtomobilski promet je bil za 30 odst. manjši od lanskega, u- padel pa je tudi ladijski promet s celino.

Med značilnosti letošnjega veliko- nočnega mostu sodi edinstven pri- mer, ko je skupina zapornikov sme- la preživeti praznike s svojci.

Dokončni obračun prvega letošnje- ga daljšega «mostu» je po mnenju turističnih delavcev nadvse zado- vljiv. Predsednik državne turistične ustanove ENIT M. Pandolfo meni, da pomenijo štirje dnevi ob veliki noči dejansko začetek naraščanja turističnega dotoka iz tujine, ki bi moral doseči vrhunec avgusta. Kljub splošni gospodarski krizi naj bi bi- li torej turistični obeti za 1976 u- godni, seveda predvsem po oslabitve lire, ki naj bi privabila v Italijo vse več tujcev.

ZAOSTRITEV POLOŽAJA V LIBANONU

Med včerajšnjimi spopadi v Bejrutu več kot 100 mrtvih in 200 ranjenih

Vesti o pokolu Arabcev v kristjanskem predelu mesta so položaj zaostrile Ford ne vidi nevarnosti novega spopada na Bliznjem vzhodu

BEJRUT, 20. — V Bejrutu se na- žalost nadaljujejo ostri oboroženi spopadi med kristjanskimi falangisti in vojaškimi enotami arabske leve- ce ter Palestincev. Tudi danes so fa- langisti v središču mesta sprožili napad proti Arabcem, čeprav so v preteklih dneh sklenili dogovor o premirju, ki bi moral stopiti v ve- ljavo preteklo noč. Po zadnjih ve- steh, je bilo v zadnjih 24. urah 110 mrtvih in več kot 200 ranjenih.

Položaj v Bejrutu in v bližnji o- kolici se je v teku dneva zaostril, potem ko je prišla vest, ki so jo ob- javili nekateri dnevni listi, da so v kristjanskem mestnem predelu po- bili veliko število muslimanov. Ne- kateri casniki so pisali, da so jih pobili 12, drugi celo 96. Čeprav so predstavniki kristjanskih falangistov izjavili, da jim ni znano, da bi pri- šlo do tega pokola, vendar teh vesti niso mogli zanikati. Casniki so spo- ročili, da so falangisti pobili musli- mane v trenutku, ko so se skušali prebiti skozi zahodni del Bejruta, da bi se vrnilo domov v južni Liba- non. V tej zvezi je predsednik li- banonskega parlamenta Kamel As- sad izjavil, da gre pri tem za «ob- širno zaroto», ki je bila sprožena proti arabski stvari v Libanonu. As- sad je ostro obdolžil pokol.

Najbolj ostri spopadi so bili da- nes popoldne vzdolž tako imenova-

ne «zelene črte» v bejrutskem trgo- vskem središču, kjer so kristjanski falangisti uporabili v boju tudi mi- nomete in z njimi poškodovali se- deže nekaterih bank.

Predstavnstvo «Al Fataha» v Kai- ru je zanikalo pisanje nekaterih e- giptovskih časnikov, čes da je sirski predsednik Assad na nedavnem sre- čanju z Arafatom, voditeljem pale- stinskega narodnosvobodilnega gi- banja, z grožnjami zahteval, naj se Palestinci vendar odločijo za Da- mask, ali pa za napredno islamsko gibanje v Libanonu, ki ga vodi Ka- mal Džumblat. Palestinski predstav- niki so izjavili, da je popolnoma ne- mogoče, da bi sirski predsednik As- sad na ta način ravnal z Arafatom.

O položaju v Libanonu in o posle- dnicah, ki ga lahko ima libanonska kriza na celotni položaj na Bliznjem vzhodu, govori tudi ameriški pre- sednik Ford v intervjuju, ki ga je dal nekaterim časnikarjem, v kate- rem je dejal, da je prepričan, da na Bliznjem vzhodu ni nevarnosti za- nov vojni spopad. Ford je poudaril, da zagotovo miru na Bliznjem vzhodu in iskanje rešitve libanonske krize imata lahko ugodni učinek na podaljšanje mandata silam združe- nih narodov na Golanu, ki zapade prihodnji mesec. Zato je Ford de- jal, da si ZDA prizadevajo, da bi

ta mandat podaljšali. Če bo do tega prišlo, je dodal ameriški predse- dni, «bomo imeli na razpolago na- daljnjih šest mesecev, da posredu- jemo za doseg dokončnega miru na Bliznjem vzhodu. Ford je ob tej priložnosti potrdil zaupanje ZDA ta- ko v izraelsko vlado kot v vlade arabskih držav in dodal, da upo- števaajo vse to ni za seda nobene nevarnosti, da bi libanonska kriza povzročila novo vojno na Bliznjem vzhodu.

SVOJEVRSTNA REKORDA

V Carlisleu, v severni Angli- ji, so tamkajšnji mesarji po- stavili zanimiv rekord: izdelali so namreč najdaljšo klobaso na svetu. «Pošast» je dolga 1.300 metrov in tehta več kot pol to- ne. Doslej je veljala za naj- daljšo kilometrska klobasa, ki so jo prav tako izdelali v An- gliji pred desetimi leti. Kaže, da so Angličje posebno nadarjeni za tovrstne rekorde. Rekordna klobasa bo morda jutri pripo- mogla k postavitvi drugega do- kaj čudnega rekorda: pomerili se bodo namreč najhitrejši jedi- ci, ki bodo morali pospraviti 2,78 kg klobase v manj kot šestih minutah.

K klobasam sodijo jajca: to pa je področje, na katerem so še zlasti izvedeni belgijski ku- harji. V Kruihoutemu so occrli «frtajos» iz 6.720 jajc, ki je bila v povni točno 2 uri in 13 minut. Ponev je merila pet metrov v premeru, vanjo so nalili trideset litrov olja, «frtajos» pa so osoli- li s 3,5 kg soli, da pa ne bi bila preveč plehka, so jo po- popprali s pol kilograma popra.

SKUPINSKA DOBRA DELA

Pomagati starim ženicam, da gredo čez cesto sodi med tra- dicionalne naloge skavtov na vsem svetu. V avstralskem me- stu Sydney se je v tem opravil- lu že zlasti izkazala skupina skavtov, ki so v pidihi petih urah in pol pomagali kar 1081 ženskam, da so prečkale pro- metno ulico v središču mesta. S tem so, kot kaže, postavili nov svetovni rekord. Vodja sku- pine Gary Richard je ob kon- cu izjavil, da je le malo ženic zavrnilo pomoč mladih skavtov.

Roparji zahrbtno ubili brigadirja karabinjerjev

COMO, 20. — Med roparskim na- padom na podružnico zavoda Ban- co Ambrosiano v kraju Fino Mo- rascio so trije zakrknjeni moški u- bili 29-letnega karabinjerskega bri- gadirja Roberta De Mario s štirimi strelami v hrbet. Nato so pobegnili s talcem, ki pa so ju ranjena Ema- lu izpustili.

KLJUB LAVINSKIM PSOM OPUSTILI UPE DA BI NAŠLI RIMSKA ZAKONCA ŽIVA

Niti lavinski psi niso mogli najti sledi za zakoncem Fiorentino.

(Telefoto ANSA)

L'AQUILA, 20. — Praktično ni več nobenega upa, da bi zakonca Fi- rentino, ki jih je snežni plaz v ne- dolgi štiri kilometre, s seboj je od- nesel tlele kamenja in na stotine dreves. Od vedno sta bila april in maj najbolj nevarna meseca v teh hribih. Zaradi megle, ki je v nede- ljo prekrivala vse območje, se člani družin De Ritis in Fiorentino po vsej verjetnosti niso zavedali, da so za- šli na kraj, kjer je nevarnost pla- zov vedno prisotna.

Za danes so torej opustili misel zasul družini Fiorentino in De Ri- tisu, bil eden največjih, ki so se u- stili na območju San Pietra. Bil je dolgi štiri kilometre, s seboj je od- nesel tlele kamenja in na stotine dreves. Od vedno sta bila april in maj najbolj nevarna meseca v teh hribih. Zaradi megle, ki je v nede- ljo prekrivala vse območje, se člani družin De Ritis in Fiorentino po vsej verjetnosti niso zavedali, da so za- šli na kraj, kjer je nevarnost pla- zov vedno prisotna.

Predlogi sodnika Pomaricija so naleteli na gluha ušesa

MILAN, 20. — Ugrabiteljske tol- pe so povzročile pravi razdor med italijanskim sodstvom. Namestnik državnega pravdnika dr. Pomarici je nedavno odredil zaplenbo sle- herne odkupnine, ki bi jo hoteli pla- čati odkupnine člani, sorodniki ali prijatelji za izpustitev ugrabljenecv, to pa je izzvalo v določenih sodnih krogih silno nasprotovanje. Celot- na vlada ni sli povsem na jasnem, kak- šno stališče naj zavzame.

V razgovoru s časnikarji je dr. Pomarici izrecno dejal, da v takšnih pogojih sploh ne more pošteno o- pravljati svojega dela. Pravosodno- mu ministrstvu je pred kratkim predlagal sklicanje vseh generalnih pravnikov, da bi se domenili gle- de skupne operative baze, vendar do tega ni prišlo. Prav tako je predlagal ustanovitev posebne spe- cialistične policijske službe za bo- proti ugrabitvam in odobritve zaka- na, ki naj dovoljuje nadziranje de- narnega obkta med bankami (tako bi bilo mogoče priti na sled preta- kanju velikih vsot denarja namenje- nega za odkupnine); tudi v tem pri- meru je naletel na gluha ušesa.

Po sobotni izpustitvi trgovca Al- berta Ville, za katerega je bila iz- plačana več kot milijardna odkup- nina, imajo ugrabitelji v rokah še štiri osebe iz milanske pokrajine.

Še veliko goriva

(Nadaljevanje s 4. strani)

ja povsem logično podarja, da so številke skrajno «dablene», recimo raje približne, kajti na svetu je več «regionov», ki še sploh niso bili raziskani. Vrh tega imamo tu še kolikor toliko dostopna morja, ki prav tako še niso bila raziska- na in za katera je možno, da bo- do dala veliko nafte ali podzemlje- skega plina, seveda po precej višji ceni kot ga daje kopno zadržati več- jih vrtnalnih in drugih stroškov. Ne upoštevajoč teh neraziskanih prede- lov in tudi Antarktike, nudi ostali svet še trdih goriv za tisoč do de- set tisoč milijard TCE, nafte, vstev- ši skriljavec, je za sto morda pa celo za tisoč milijard TCE. Prirod- noga plina je bolj malo, le za 40 morda pa tudi 400 milijard TCE. Novega goriva, urana, pa je zelo malo, ali pa neverjetno veliko. Gre za tri tehnološke procese. Po naj- preprostejšem in zato tudi najmanj učinkovitem procesu je urana le- za 60 do 90 milijard TCE, po dru- gem, bolj zapletenem in bolj učin- kovitem procesu ga je za pet tisoč morda pa celo za sedem tisoč 500 milijard TCE, ob upoštevanju naj- bolj zapletenega in hkrati najbolj učinkovitega procesa pa nam raz- položljive zaloge urana lahko dajo 50 tisoč morda pa celo 75 tisoč mi- liard TCE.

Kot vidimo, so računi zares zelo «dablni», rekli bi na eni strani bolj skromni, na drugi pa neverjetno bogati. Tudi če se bo poraba elek- trične energije naglo večala, pravi- jo optimizmi» je surovin dovolj za dolgo, dolgo dobo. Pa tudi če bi ob- veljala teorija «pesimistov», je go- riva še veliko, vsaj v razmerjih dosedanje porabe. In vendar velja tu za zaključek dodati majhno pri- pomno: Človeštvo je v zadnjem po- vojnem obdobju potrošilo več ener- getskih virov kot v vsej prejšnji dobi, vse tja v davno dobo, ko je človek prvič prižgal ogenj...

Odvetnik Franc Škerlj

niškega kolegija, ne glede na poli- tično ali versko prepričanje.

Proces, čeprav po 30 letih, je po- treben in koristen, da se ugotovi zgodovinska resnica, da pride na dalažnost zgodovina Rižarne. Za- to se zavračajo vsi občiti, ki priha- jajo iz določenih krogov, da proces o Rižarni ni več primeren in potre- ben. Odkrivanje zgodovinske resni- ce bo koristilo našemu mestu, zla- sti pa mladini.

Značilnost tega procesa pa je tu- di v tem, da nastopajo kot priče prizadete stranke v odvetniškem zboru, ali pa sledijo razpravi slo- venski in italijanski antifasisti, ki jim je prav v tej sodni dvorani so- dilo posebno fašistično sodišče. Se- veda z drugačnimi občutki kot ta- krat, ko so bili obsojeni na smrt, in nato umorjeni, Bidovec, Marušič, Miloš in Valencik, dobrh 10 let po- zneje pa Bobek, Kobrin in Ječ, To- mežič in Vadnal.

Slovenci, ki smo prišli pod Italijo po prvi svetovni vojni, smo skrajša

Škofova občutljivost

«Niso nič drugega kot prosti- tutke, ja, no, cipe, cipe, umazane kurbe, ki prodajajo svoje telo za priščie kovance. Ponaljam, ženske, ki se borijo za splav, so samo cipe!» To niso izjave, ki jih je nekdo neprevidez izustil v gostilni, potem ko je spil kak kozarec vina odveč. Gre za ho- milski škofa msgr. Ubaldina Teo- fana Stelle v stolni cerkvi v kra- ju Castelvetro na Siciliji.

Msgr. Stella je misijonar in je svoje homilje imel na veliko noč opoldne, ko je v cerkvi bilo ka- kih 500 vernikov.

Kaže, da je njegov izpad mo- čno odjeknil v Castelvetro, ven- dar prav nasprotno, kot je msgr. Stella pričakoval. Predvsem je bilo slišati kritike na njegovo, če hočemo biti mihi, neumestno čvekanje. Kaže, da je spravlil v zadržajo tudi župnika, ki se je sicer strinjal z vsebino, ne pa z obliko homilije.

KOPER, 20. — Koperska založba Lipa je danes predstavila svojo no- vo edicijo — knjigo Janka Perata «Golo upanje». Ob tej priložnosti je bila tudi tiskovna konferenca, ki so se je razen novinarjev, avtorja, in predstavnikov založbe, udeležili tudi ugledni družbeno - politični in kulturni delavci, med njimi dr. Jo- ža Vilfan, Branko Babič, dr. Rado Bordon in prof. Srečko Vilhar.

Roman «Golo upanje» zajema raz- dobjje pred drugo svetovno vojno, ko je nacistična Nemčija že oku- pirala Avstrijo in bila skupaj s fa- šistično Italijo na viški priprav, da si z osvajalno vojno podredi svet. To je bilo razdobje, ko so se fa- šistom upirali samo še komunisti, na Primorskem pa tudi pripadniki organizacije TIGR, kar je kratica za Trst, Istra, Gorica in Reka. Na tiskovni konferenci smo slišali mno- go pohvalnih besed o avtorjevi za- misli, da v posebnem romanu ob- dela usodo pripadnikov organizacije TIGR. Čeprav so osebe izmišljene, pa je vendar celotna fabula zastav-ljena na resničnih dogodkih in dej- stvih. K temu je treba dodati še izreden smisel Janka Perata za na- peto in dinamično pripoved.

Razumljivo je seveda, da se je ob- predstavivši knjige razvila tudi ži- vahna razprava o tem, kako naj da- nes gledamo na organizacijo TIGR in slišali smo zanimive pripombe, tako avtorja, kakor tudi uglednih primorskih revolucionarjev, zlasti se

dr. Joža Vilfana in Branka Babi- ča. Predvsem je treba povedati, da je ta organizacija nastala za to, da bi z diverzantskimi akcijami opo- zarjala na nevarnost fašizma. V njo so stopali mladi ljudje, polni idealiz- ma in zato ni naključje, da se je večina izmed njih tudi pozneje pri- ključila partizanom. Po drugi strani pa so se v vodstvo te organizacije vgnezdili malomeščanski elementi, ki so začeli širiti protikomunistične pa- role, se povezovati z Zahodom ter se v sodelovanju s starojugoslovans- ko policijo posluževali najbolj niz- kotnih dejanj kot so denunciranje, izdajanje in podobno. Ob izidu knji- ge je bilo jasno povedano, da je tre- ba na organizacijo TIGR gledati z dveh strani, to je idealizem mladih in njihova pripravljenost upreti se fašizmu ter izdajo vodstva. Prav zato je zdaj tudi v pripravi študi- ja, ki bo vsestransko zgodovinsko ocenila okoliščine, v katerih je na- stala in delovala organizacija TIGR.

Končno naj še povemo, da so na današnji tiskovni konferenci pred- stavniki založbe Lipa sporočili, da pripravljajo posebno knjigo o jugo- slovansko - italijanskem sporazumu o dokončni ureditvi meje. Knji- ga bo obsegala vse tekste osimskih gos- podarstvom, razne izjave in drugo gra- divo. Izšla bo, ko bosta obe državi ratificirali sporazum, da bi lahko v njo vključili tudi ratifikacijske do- kumente.

L. O.

Razprava zoper nekdanje voditelje podjetja «Jadran»

KOPER, 20. — Pred okrožnim sodiščem v Kopru se je danes na- daljevala razprava zoper skupino nekdanjih vodilnih delavcev sežan- skega «Jadrana». Namestnik sožan- skega javnega tožilstva Tine Rožanc je spremenil obtožnico zoper Ziber- no in druge obtoženo iz «Jadrana». Predvsem je zmanjšal obtožbo zo- per Janka Paliska in jo razširil zo- per Arangelca Djordjevića. Slednje- mu je dodal člen o kaznivem dej- nju zlorabe uradnega položaja iz koristoljubja.

Razen tega je Tine Rožanc pre- lagal, naj se postopek zoper Viktor- ja Ziberno, Janka Palisko in Danila Gulica za kazniva dejanja po členu 100 kazenskega zakonika izloči iz tega postopka in dokonča pozneje, ko bodo zbrani vsi potrebni dok- azi, ki jih zaradi okoliščin do ka- nca obravnave ni bilo mogoče zbra- ti. V preiskovalnem postopku nam- reči niso mogli ugotoviti dokončne škode, ki so jo navedeni obtoženci povzročili družbenemu premoženju in tudi ugledu družbe.

L. O.